

Rute 80s medarbeider:
-Jeg var fange hos Afghangeriljaen.
SIDE 7

Hey, teacher - Leave us kids alone!
SIDE 8

Unge Høyre fester -
Gymnasiastene betaler
SIDE 17

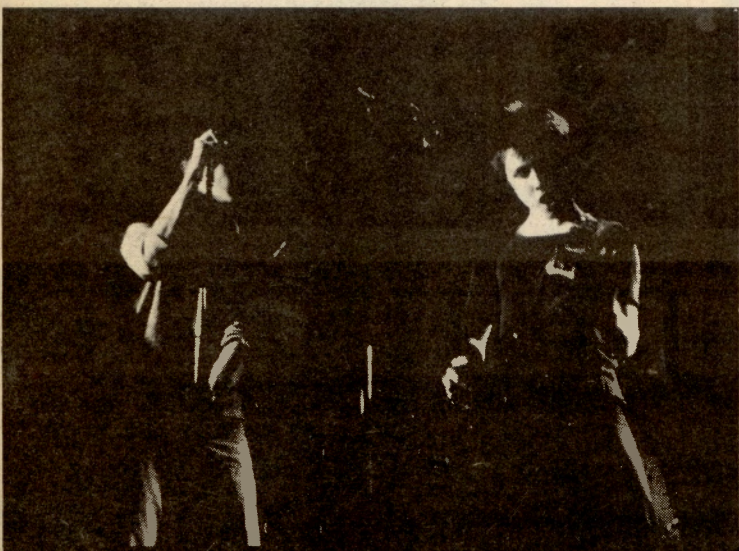
SHIT-LAGÅ?

70-tallets frelse — 80-tallets bakrus
Søkelys på legalisering av hasj SIDE 9 - 12

De sjenerte....

Våre melodier er verker. Bethoven og gutta lagde verker, og de blei misforstått på den tida. På samme måten er det med oss. Vi lager også verker, og vi blir misforstått av mange. Derfor føler vi at vi stiller i samme klasse som Bethoven og liknende komponister. De ble ofte tolket på samme måten som vi blir gjort i dag.

RUTE 80
Abonner nå!

- ☐ Ja, jeg "slår til" og tegner et abonnement på RUTE 80. Kr 35,-
- ☐ Nei, jeg er en drittsekk. Derfor vil jeg ikke abonnere. Ikke send aviser til adressen nedenfor.

NAVN.....

ADR.....

(Sendes Rute 80. Postboks 4702, Sofienberg, OSLO 5)

Vi kaller oss kunstnere

De sjenerte.... Et meget tilbakholdent navn. Men at gutta i bandet er tilbakeholdne, det stemmer ikke. I alle fall ikke på scenen. Sjel sier de at de fleste pønkband er harde og rå. Vår musikk er også det. Men vi som personer er ikke rå og harde. Det er dette vi vil ha fram med navnet.

De sjenerte er et av mange lokale amatørband. De kom fra tjukkeste østlandet, Jessheim/Kløfta/Ullensaker - distriktet. Deres største mål er å gi ut egen singel. Til det trenger de 4000 spenn. Derfor tar de alle spillejobber de kan få. De deltok også i NM for rockeband. Dette gjorde vi bare for å få spille. For å demonstrere så gikk vi ikke av scenen etter ei låt. Alle band får bare spille et stykke nemlig. Vi bare sto på helt til strømmen blei kuttet.

HVA SLAGS MUSIKK SPIL-
LER DERE?

Vi spiller kun sjølagde melodier. Vi er ikke inspirert av noen spesielle andre grupper, men vi er jo inspirert av den engelske pønk. Alle tekstene våre er fra dagligdagse ting som vi sjøl har opplevd. F.eks i låta »Aldersgrense». Den handler om da vi blei nektet å spille på Lysthuset (pønklubb i Oslo) pga. at vi ikke var atten år. Det var ølservering der, derfor kunne ikke vakta som er ansatt av eieren slippe oss inn. Vi hadde brukt timer på og rigge opp utstyret og greier. Etter en lang krangel, fikk vi lov å spille i fem minutter, men vi lar oss ikke trække på. Derfor fortsatte vi bare å spille her også. Vi blei stoppet etter 8 låter. Det ser ut som det blir en tradisjon for oss å spille helt til vi blir stoppet.

HVILKE ANDRE TING SYN-
GER DERE OM?

Vi synger våre egne meninger. »Jeg er medlem av Unge Høyre fordi alle andre er det. Jeg er medlem fordi jeg ikke veit bedre». Dette er nok et eksempel.

HVA MENER DERE OM
DISCOEN?

Det eneste som er fint med discoen er damene, sier Bjørn Asle. Disco er nedsløvende. Kapitalismens musikk. De fleste som liker disco, gjør vel det di dette er det eneste tilbudet som finnes for mange. Vi er ikke mot folkene som liker disco. Tor. Det er mange greie typer her i Norge.....

FINNES DET GROBUNN
FOR PØNKEN I NORGE,
ELLER ER DET HELE BA-
RE EN DIREKTE KOPI FRA
ENGLAND?

I byene menere vi at det er

virkelig grobunn for pønk. Pga forholdene og miljøet, men her oppe blir folk pønkere kun fordi de liker musikken. Innholdet betyr ikke så mye for de fleste. I England var det blodig alvor. Det har ikke vært så het her.

Folk som drar til England for å kjøpe seg de rette pønklærne og sånn, vil vi kalle pøsører. Det er riktig at pønk er en mote, og at vi er med på den. Men denne moten er annerledes fordi de fleste vil gjøre den så billig som mulig. I allefall vil vi det. Folk som går med grønt hår, og jærvli sprøtt kledd, blir ofte tatt som klovner

I ENGLAND ER PØNKERA
DEN MEST OPPRORSKE
DELEN AV UNGDOMMEN.
ER SANN HER OGSÅ?
Bjørn Asle: For ga jeg faan i alt som skjedde. Hørte på alt som blei sagt, men med pønk så fulgte en mer kritisk holdning. I England var folk lei av å være arbeidsløse osv. Derfor sang de om det. På denne måten kan du si at iallefall jeg tar mer stilling til ting som skjer på sjølstendig grunnlag nå. Men

De Sjenerte og Slips - det andre pønkbandet fra distriktet.

jeg kunne aldri tenke meg å bli med i noe parti. Det synger vi om også foresten: »Det kunne aldri vært meg».

MANGE PØNKERE GÅR
MED ANARKIST MERKE

Ja, det gjør dem bare fordi Sex Pistols sang låta: »Anarki in UK». Pga den blei en del anarkister pønkere, og en del av pønkerne begynte og kalle seg anarkister. Hadde Sid Vicious gått med grønne langstøvler, så hadde de også gjort det. Hadde han vært arbeiderpartimenn, så hadde de også vært det.

ER DET NOE SÆRLIG AK-
TIVITET, ELLER MUSIKK-
MILJØ HER OPPE?

Nei, det er lite tilbud for ungdommen. På Kløfta er det fritidsklubb, men ingen andre steder. På Kløfta står det et tomt be-
dehus med fin sal og scene. Der vanket det bare gamlinger og nå har alle daa ut. Derfor står det tomt. Vi har slått oss sammen med ei motorgruppe for å få stedet. Det vi har gjort, er å skrive brev til Blå Kors og kommunen. Vi har ikke fått svar enda. Før så var det en aksjon som kalte seg Ungdommens Fritidsaksjon i Ullensaker her, men dem gjør lite nå.

Til slutt vil De sjenert bare si en ting: -Det sto om os. Nye Takter, men det som sto der skjønte vi ingen ting av!

Sylfest (som forøvrig skriver plateanmeldelser i Klassekampen) vil også ha sagt noe. De sjenert er jævli bra fordi de kjører helt sitt eget opplegg. Kopierer ingen. Sin egen musikk, sine egne tekster og sin egen immiage.

Rune M

MORTEN

ROBERT

TOR

BJØRN ASLE

ALLE FOTO: SAMFOTO

OPPRØRSNATTA

1979

Store opptøyer i år også. Politiet tar i bruk tåregass, som erstatning for kyllene fra i fjor. Noen mente dette var positivt, og et tegn på en «mjukere» linje fra politiet. Vi som fikk smake av gassen, erfarte at det slett ikke var noe mjukere enn kyller. Gassen sved som et helvete overalt.

— Et svært bål brenner øverst i Karl Johan. Ei rute blir knust, og 10–20 kasser med øl blir lempet ut fra Oluf Lorentzens kolonial (for øvrig den dyreste forretningen i Oslo). Det formelig regner med sjokolade over Karl Johan. Tenk, så herlig ... Herlig for dem som kun var her for å demonstrere forakt, ja. Og for å gjøre personlig opprør. Men vi som hele tiden har ment noe seriøst med kampen mot politivold, og som har jobbet for at ungdommen skal stå samlet mot overgrep fra politiet, må ta avstand fra hærverket. Vi vet at skal vi oppnå noe, må ungdommen stå samlet og være organisert.

I år foregikk slaget helt sporadisk. Ingen ledelse. For noen var det tydeligvis parolen «Direkte aksjon» som rådet ensidig. Aksjon for aksjonens skyld uten noe mål, uten den hensikt å oppnå noe. Selvsagt var det mange folk der som kom for å slåss en riktig kamp mot politivold — kanskje de aller fleste. Men uten noen ledelse og opplegg for aksjonen, hadde de ingen nubb sjans mot politiet.

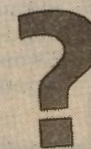
I motsetning til i fjor tapte ungdommen, dessverre. Ved hjelp av tåregass klarte politiet lett å spre ungdommen. I år ventet politiet til mye lengre utpå kvelden før de slo til. Under overskriften «Politi og anarki» oppsummerte Røde Garde at i motsetning til dem som har formålet «direkte aksjon», er MÅLET alltid det viktigste for oss kommunister. Vi spør oss alltid: Hva kan vi oppnå? Hva er hensikten med å aksjonere?

Til tross for dette synet på denne ene aksjonen, støtter vi i Rød Ungdom all kamp mot overgrep fra politiets side. Vi siterer Røde Garde videre: — Kommunene i Oslo og Trondheim kan takke seg sjøl for hva som hendte. Det er byer med stor konsentrasjon av ungdom. Fritidstilbudene er dårlige, og arbeidsløsheten er omfattende. Når ungdom så reiser seg til kamp for å bedre sin situasjon, blir de møtt med kyller og slag fra politiet. Som man reder, så ligger man.

1980

Denne avisa vil bli lest både før og etter 1. mai. I skrivende stund er det umulig å si noe om natta til 1. mai 1980. Vi skal ikke begi oss ut på noen spådom. Men allerede i månedsskiftet januar/februar hadde Aftenposten et oppslag om at politiet holdt på å forberede seg. I et intervju sa en av politifolket at de hadde lært av fjorårets feil. De hadde ventet for lenge med å slå til, slik at flere ungdommer strømmet til. Denne «mjuke» linje ville ikke gjenta seg. Videre diskuterte han med seg selv om det kunne bli en løsning å sperre av hele Slottsparken- og Karl Johan-området helt fra ettermiddagen og erklære det for midlertidig unntakstilstand.

Rune

1978

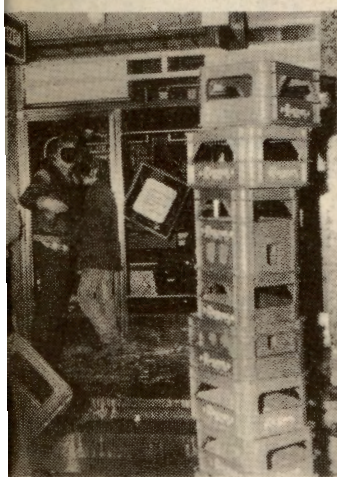
Politiet har hele våren trakassert og banket Oslo-ungdommen. Kjelleren på Bekkegata politistasjon er et forhatt sted hvor ungdom blir banket med aviser og våte kluter. I parker o.l. er ungdommen blitt lovlig villt for politiet.

Ungdommens aksjonskomité mot politivold blir stiftet, og flere demonstrasjoner blir avholdt. En liten og fredelig demonstrasjon i Slottsparken på ettermiddagen før 1. mai utvikler seg, etter at politiet går til angrep, til et kjempeslag. Flere ungdommer strømmet til, og utover kvelden blir mer eller mindre uskyldige trukket med. Folk som skal på kino o.l. blir automatisk med på grunn av sympati for ungdommen, mot politiets voldelige framferd.

Kampene pågår til langt ut på natta, og klokka 02.00 må purken trekke seg tilbake. De greide ikke å jage ungdommen som var godt organisert, og opptrådte militært. Vi bringer her utdrag fra lederen i Røde Garde (nå Rute 80) som kom med ekstranummer etter hendelsene:

— Oslo-ungdommen har gjennomført et stort og viktig opprør. Kvelden og natta før 1. mai sto opp imot 2000 ungdommer mot 80 politifolk med hester, bikkjer, langkøller, hjelmer, visir og skjold. Politiet måtte gi opp forsøkene på med vold å drive ungdommen fra samlingsstedet sitt i Slottsparken. Ungdommens aksjon var riktig og rettferdig. Rød Ungdom støtter den fullt ut.

Under krigen gjorde nazistene det til en forbrytelse å opptre mer enn tre og tre samlet på gata. I dag gjør kommunebampene og purken det til en forbrytelse når ungdommen sitter fredelig i klynger på gresset i en offentlig park eller slentrer nedover Karl Johan. Rød Ungdom er mot stoffbruket som foregår blant en del av ungdommen i Slottsparken, men vi vil være med på å slåss innbitt for at de skal få være i fred for purken. Kampen for at Oslo-ungdommen får beholde Slottsparken som et tilholdssted midt i asfaltjungelen, er en del av kampen ungdom over hele landet fører for et sted å være.

Boring i nord - En ny Altasak?

RUTE 80

Blad utgitt av Rød Ungdom
Postadresse: Boks 4702, Sofienberg, GSI.O 5
Tlf.: (02) 35 32 62
Kontoradresse: Korsgata 18 (4. etg.) Oslo
Sikker kontortid: Mand 14.00 - 17.00
Ons og Fred 14.00 - 16.00
Redaktør: Rune Moen
Signerte artikler står for forfatterens regning,
og trenger ikke falle sammen med Rød Ungdoms
offisielle syn.
Trykk. A/S Duplotrykk
Abonement koster kr 35,-

Den viktigste konsekvensen av oljekatastrofen i Nordsjøen, må være at Stortinget opphever sitt vedtak av 13. mars om å starte boring i nord fra sommeren. Det er nå opp til opinio-
nen å presse fram dette. Etter Bravo-ulykken ble regjering-
en tvunget til å utsette prøveboring i nord til sommeren
1980.

I dag prøver politikerne å dekke over forskjellene sør og
nord for 62°. For så vidt er dette riktig at det er den samme
oljevirksomheten, og de samme problemene. Spesielt uten-
for Trøndelagskysten og Haltenbanken, er ikke forskjellene
fra Nordsjøen så store. Men poenget er at dette betyr en utvi-
delse, og det betyr at sannsynligheten for ulykker, med den
sikkerheten som i dag er dokumentert, vil øke ytterligere.
En utvidelse kan heller ikke forsvares ut fra energisituasjo-
nen. Norge produserer allerede i dag langt over det vi selv
har behov for.

Men i tillegg er det spesielle forhold i Nord-Norge. Olje-
vernustyret, antallet lenser og beredskapen er ikke utbygd i
Nord-Norge. Man er ikke en gang enig om hvilken by som
skal være redningssentral. Været spiller også en viktig rolle.
Det er dokumentert at vinden er hardere utenfor Troms enn i
Nordsjøen, dvs. at en av årsakene til «Alexander Kielland»-
ulykken vil øke. Det er også atskillig kaldere, og det vil si at
et kjent problem fra fisket vil bli nytt: Ising. Båtene får en
stor tyngde p.g.a. ising. Dette vil ramme oljeinstallasjonene.
Disse problemene er ikke vurdert seriøst. Mørket spiller og-
så en stor rolle. I Nord-Norge er det mørkt hele vinteren.
Hvilken rolle vil det spille. På «Alexander Kielland» gikk ly-

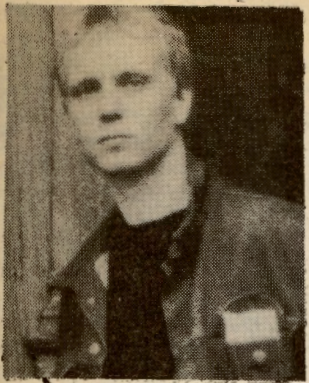
set da plattformen kantret. Ved Bravo-utblåsing måtte en
vente til dagslyset kom før en kunne gjøre noe. Ingen hevder
at dette er problemer som ikke kan løses, men de er ikke løst
i dag. Dessuten er dybdeforholdene ved Tromsøflaket helt
annerledes enn i Nordsjøen. Det betyr at en er henvist til ba-
re å bruke flytende rigger.

Dette er et vanskelig spørsmål, men det er ting som tyder
på at Statoil-konstruksjonen er sikrere. Slike rigger vil ik-
ke bli aktuelle i Nord-Norge.

Men det viktigste er fiskeriinteressene i Nord-Norge. Det-
te gjør at parallellen til Alta-utbyggingen er ganske slående.
Heller ikke fiskeriinteressene i Nord-Norge er spurt om bo-
ring. På Tromsøflaket og Fugløybanken har folk fisket i hun-
drer av år, og det er det eneste næringsgrunnlaget for man-
ge steder i Nord-Norge. Spesielt Vannøya, en øy et stykke
nord for Tromsø, vil bli rammet hardt. Her sies det at 400
mennesker vil miste sitt næringsgrunnlag. Sikkerhetssone-
ne rundt plattformene er så store at det ikke kan bli snakk om å
fiske rundt plattformene. Perspektivene ved en oljeutblå-
sing er grusomme. Fiskefeltene på Tromsøflaket og Fugløy-
banken vil være tapt for alltid. Det foregår mye i Nord-
Norge med hensyn til oljeboring for tida. Det som nå ser ut
til å skje, er at Vannøya-fisken vil bli på feltet når riggene
kommer for å starte prøveboring. Dette vil virkelig bety
mye i kampen mot oljeboring i Nord. Det kan se ut som kam-
pen om oljeboring kan bli en ny Alta-sak, med næringsinte-
resser i fokus.

NYE UREDDE TALSMENN

Rød Ungdom har i det si-
ste offentliggjort en del
talsmenn på forskjellige
saksområder.

Fra faglig utvalg har
vi Morten Lyse, Kværner
Brug

Rusmidd
narkotikk
Kristin

Natur/Miljø-ansvarlig er
Harald Nilssen

Skoleansvarlig
Bo Brekke

Ansvarlig for
musikk/kultur
Arild Rønsen

IKKE LA RASISTENE FÅ VANN PÅ MØLLA

I en uttalelse fra Rød
Ungdom beklages sterkt
voldsepisodene mellom
vietnamesisk og norsk
ungdom i Kristiansand.
Uansett hva som har
skjedd, og hvem som må

bære ansvaret, innebærer
slike episoder en alvorlig
fare for at rasister som
Erik Blücher og Vivi
Krogh skal få vann på
mølla.

Videre heter det at krav
om å ta hevn el. vil bare
gjøre sakene som er opp-
stått enda verre. Det som
har skjedd må oppklares,
men likevel må norsk og
vietnamesisk ungdom gå
sammen om å hindre økt
rasisme og rasemotset-
ninger.

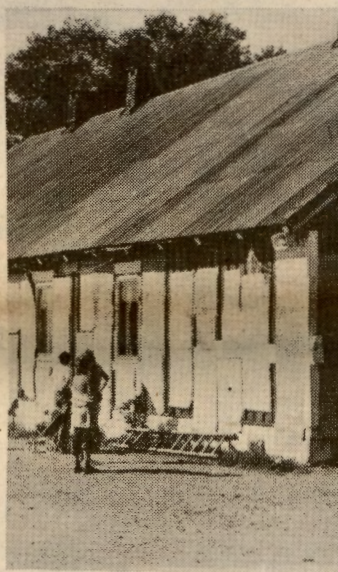
Rød Ungdom mener at
Norge må fortsette å ta
inn vietnamesiske flykt-
ninger. En episode som
denne endrer ingenting
på at vi må ta ansvar for
å hjelpe ofrene fra de
vietnamesiske myndighe-
ters brutale politikk.

DAUD

Milo Miles, leiar for Jam-
aitas revolusjonære organi-
sasjon YFNL, døydd i ei
bilulykke i november i fjor.
Bernard Thomas, medlem av
YFNL, blei også drept då bi-
len dei to sat i krøjsa med
eit tog. Kameratane Miles og
Thomas var på veg til eit
møte med folk frå rasta-
farianer - røsla då ulykka
skjedde.

Konferanse om demokratiet i Rød Ungdom

Rød Ungdom har avholdt
demokratikonferanse.
Konferansen hadde delta-
gere fra hele landet. Bak-
grunnen for konferansen
var en diskusjonsbevegel-
se som har pågått i Rød
Ungdom siden sommer-
leirene i fjor. Konferan-

sen gjorde et langt vedtak
om feil i demokratiet, og
forslag til tiltak. Det ble
kritisert at medlemmene
ikke i stor nok grad hadde
innvirkning på Rød ung-
doms politiske linje.

VI HELSAR TERRENCE JOHNSON

11. april sendte R-80-
redaksjonen ein solidari-
tethelsing til Terrence

Johnson, som sit fengsla i
Patuxent Institution i Ma-
ryland, USA. Terrence er
svart, 17 år, og i 1978 skøyt
han og drepte to kvite po-
litimenn i selvforsvar.
Ifjor blei han dømt til 25
års fengsel for mord.

Ei sint rørsle har vokst
fram. Ho går mot rasis-
me, politivald og det råt-
ne systemet og krev Ter-
rence satt på frifot. Sys-
terorganisasjonen vår,
CYO, slåss aktivt med i
ho.

I R-80s helsing heiter
det m.a.: «Ikkje gje opp
— fortsett kampen!»

JENTER

Landsmøtet i Rød Ungdom
vedtok at det skulle hald-
ast jentekonferansar i alle
distrikt. Søkelyset skulle
rettast mot jentearbeidet og
jentene si stilling innafor
RU. Dei første konferansane
har blitt haldne. I Oslo har
ein bestemt å kalle inn til
nytt møte, for å samle enda
fleir til denne viktige disku-
sjonen.

KJVD LAGT NED

Kommunistisches Ju-
gendverband Deutsch-
land blei lagt ned 9. mars
i år på moderpartiet
KPD sitt 3. landsmøte,
som også oppløyste seg
sjølv og studentforbundet
KSV. Årsaker til nedleg-
gjingane er frustrasjo-
nar, isolering, attende-
gang og politisk «krise».
«Gnist»s påskenum-
mer kommenterer hen-

dinga, og seier m.a. at de-
batten «like gjerne kunne
ha vore ført i Bagdad i
1927 som i Frankfurt og
Køln 1980. Ein aner meir
av partileiarane sin 'mid-
life crisis' enn nokon mar-
xismens krise.»

Rød Ungdom har aldri
hatt offisielle samband
med KJVD, men har hatt
uformell kontakt og ut-
veksla synspunkt.

Landsmøte i Mål- ungdommen

Norsk Målungdom
(NMU) har avholdt lands-
møte på Ås. Dialektar-
beid, arbeidet med norsk-
opplæringa og nynorske
læremiddel, målarbeid i
arbeidsliv og fagbevegel-
se og arbeidet for å få ele-
ver i ungdomsskolen og
den videregående skolen
til å holde på eller gå over
til nynorsk som hoved-
mål, blir viktigste oppga-
vene for NMU i kommen-
de år.

Landsmøtet ble avholdt
21. og 23. mars og nær 100
utsendinger pluss obser-
vatorer deltok.

Thomas Skålnes fra
Voss, 23 år, ble valgt til ny
leder.

ET FOLKEEVENTYR OM Å

FINN LYKKEN

Det var en gang ei jente som ville ut og søke lykken. Hun tagg og ba mor si om lov dag ut og dag inn, og til slutt visste ikke mora annen råd enn å føye henne. Men da jenta ba om niste på veien, sa mora: «Mat kan du smøre sjøl, for jeg holder på med middagen. Men ett råd kan jeg gi deg på veien: — Gift deg aldri ...» Den har jeg hørt før, sa jenta og gikk. Hun hadde ikke før kommet ut i oppgangen før hun fikk øye på en mann som sto med halvflaska på innerlomma og skjegget i postkassa.

«Å, kjære, vakre, vene jenta mi, bi litt,» sa han, for det var far hennes, må vite. «Hjelp meg å få skjegget ut av postkassa.» «Ja, nå er jeg vakker og nå er jeg ven,» sa jenta, «I går fikk jeg ikke se detektimen en gang.» Men hun hadde vondt av far sin, og siden hun var praktisk anlagt, tok hun ei saks opp fra skreppa og klippet skjegget tvert av. «Tvi være deg,» sa far hennes og ble klinkende edru, ikke kan jeg gå til mor di nå. Jeg har jo tapt ansiktet. «Tvert imot,» sa jenta, «nå begynner du å ligne deg sjøl igjen.»

Mor hennes kom i døra, og tok i mot ham, og hu så ham som han var den gangen han ffidde til henne. Hun tok ham ved hånden og ledet ham til sovekammeret.

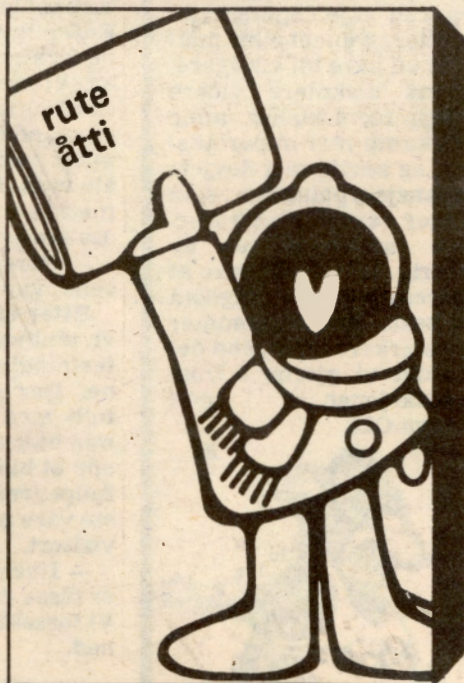
— Gift deg aldri, tenkte jenta, men høyt sa hun: «Middagen svir seg,» og gikk ut med skreppa på ryggen.

Hun gikk strake veien til T-banen. Billettøren lente seg ut av vinduet og sa: «Hvor skal du som har slik hast. Banen går ikke før om 10 minutter.» «Jeg skal ut og søke lykken,» svarte jenta. «Ja, da veit jeg sannelig ikke hvor du skal dra,» sa billettøren, «men prøv å dra til sentrum, de gjør de fleste som er ute i det ærendet.» «Takk og takk igjen,» sa jenta, men kjøpte overgangsbillett likevel. Hun var som sagt praktisk anlagt.

Men billettøren blei sittende lenge og tenke på jenta, og grunnet lenge og vel på hvorfor ikke han hadde funnet lykken.

Jenta gikk ut av døra, ned trappa og inn på T-banen. Der gikk hun rett i armene på to mormoner som prøvde å gå i ett med massen. «Kan dere si meg hvor jeg finner lykken?» spurte jenta. «Lykken er å tjene Herren,» sa Elder Jones og smilte breiere enn han pleier, for dette hadde han lært på mormonerskolen, må vite. «Jeg er min egen herre,» sa jenta. Da fikk Elder Jones en rykning i venstre munnvik og sa «Salig er de ydmy-

ke, for de skal arve jorden!» Men jenta var ikke så lett å målbinde. «Jaså,» sa hun og fortsatte «Samle ikke skatter på jorden der møll og rust tærer,» og tilføyde «Det er vanskeligere for en rik mann å komme inn i himmelen enn for en kamel å komme gjennom nåløyet.» Hun stirret stivt på den nye skinnlua Elder Jones hadde kjøpt for å gå i ett med massen. Dermed gikk hun og satte seg for å gruble over hvordan hun skulle bære seg at for å finne lykken. Hun satt både lenge og vel, og til slutt kom hun til endeholdeplassen, og måtte gå av banen, og lengre enn langt opp rulletrappene, forbi kiosken og opp enda en trapp, og til slutt var hun oppe ved torget.

Der var det mye folk fordi det var lørdag, må vite. Jenta blei glad og tenkte at av alle disse menneskene, måtte det finnes en som visste hva lykken var, og hvor hun kunne finne den. Hun hadde ikke før tenkt tanken før hun så en plakat der det sto — Den tredje verdenskrig er i anmarsj.»

«Å huttetu,» tenkte jenta, og gikk bort til plakaten. Der sto en gutt som var like bleik som plastposene han dro på. «Kjøp Rute Åtti,» sa han. «Jeg leter etter lykken,» svarte jenta, «står det noe om lykken?» «Ha,» sa gutten og blei litt flau, for han syntes liksom han burde ha et svar på alt der han sto, og sant å si så visste han ikke hva som sto i bladet, for han hadde kommet for seint. «Den tredje verdenskrig er i anmarsj,» sa han for liksom å komme i gang, «og her står du og spør etter lykken! Det er ikke tider for å spørre etter lykken nå. Vi må forberede oss på Sovjets invasjon, må vite.» «Nei, det vet jeg sannelig ikke,» sa jenta og så like stivt på ham som hun hadde gjort på mormoneren. «Og hvis den krigen kom hit, ville jeg gjerne vite hva lykken er. Hva skal vi ellers slåss for?»

«Mennesket kan ikke bli lykkelig før under sosialismen,» svarte gutten, og begynte å flakke med blikket. Jenta fikk vondt av ham og sa «Hvor mye koster bladet ditt?» «Fem shilling,» svarte gutten og fikk igjen noe av sjøltilliten. Jenta betalte og løp av gårde. «Jeg har så mye å gjøre og så mye å føre,» sa hun. «Jeg skal over ferske vann, salte vann, berg og dype daler, og jeg stanser ikke før jeg har funnet lykken.» Dermed forsvant hun, og blei en liten prikk øverst i Karl Johans gate — og med henne forsvant eventyret.

Men gutten blei stående igjen på Egertorget og tenke på jenta — for hun lignet en han hadde kjent en gang. Men han kunne ikke huske hvem. Og da han tok banen hjem, grunnet han på det hun hadde sagt. Om lykken. Han gikk av på Kaldbakken, og ned forbi biblioteket og butikken, inn i huset sitt, tok heisen opp og løste døra. Alt mens han grunnet og grunnet. Men da han kom inn i gangen og fikk se seg selv i speilet, gikk det opp for ham at det var ham selv hun liknet på. Sånn som han hadde sett ut før. Hun hadde de samme øynene og de samme spørsmålene. Det var visst lenge siden han hadde tenkt på lykken. Men var det ikke derfor han hadde begynt å tenke på framtida og den tredje verdenskrigen, og derfor han hadde truffet de andre som dro rundt på plastposer? Han hadde tenkt mye på lykken. Han hadde tenkt — Hvorfor er alt så vanskelig, hvorfor klarer jeg ikke å se hva som er riktig og galt. Han

hadde nesten misunt foreldrene sine som var unge under krigen. Da var det greit; for eller imot. Svart eller hvitt. Nå var alt så infløkt. Han ville være lykkelig. Ville at alle skulle være lykkelige. Han visste godt at noe måtte forandres, men hvor skulle han begynne? Lenge hadde han gått og tenkt uten å komme noen vei. Han hadde til og med ligget våken om natta og tenkt — Hvis jeg bare visste hva som var riktig, så skulle jeg gjøre det. Men han fant det ikke ut av å tenke.

Så blei han med, og gjorde noe. Tok sjansen på at det kunne være feil, men gjorde i hvert fall noe! Han tenkte at det var mye som måtte rettes på før vi kan bli lykkelige. Og ute i verden er det mange som må slåss, hver dag for å overleve. Det var nesten luksus å tenke på lykke da. Sånn hadde han blitt. Men han hadde kanskje vært lykkelig også? Hvis en kan bruke et sånt ord. Han tenkte — Da jeg ble kjent med de andre, og vi hadde de første festene, gikk barbeint i snøen midt på vinteren, dro på sykkelturn i sommerferien, og ikke kom lenger enn til Bogstad Camping. Og da han traff Marit — Du er pen, du, sa hun. Det hadde ingen sagt før. Ikke mora hans en gang. Var det lykke? Og alle gangene de hadde klistret plakater. Nesten blitt tatt av purken. Ja, det var vel ikke akkurat lykke. Men det var liv. Det var intetst og spennende. og da det blei nei til EEC, det var kanskje lykke? Etter all den jobbinga! At det gikk an å glemme så fort. Det som var bra også. Lykke, det var luksus-tenking. Filosofi og tankespinn. Men hva var det han egentlig mente? Sosialisme, hva er det? Er ikke den nettopp en forutsetning for lykke? Han gikk for å hente partiprogrammet «Vedtatt på 2. landsmøte 1976» Litt gammelt. Nå ja. Hva sto det om sosialisme og lykken? side 158:

— Skapa trygge kår for alle, gje høve til eit rikt og spanande liv for alle som arbeidar, byrja å utvikla det nye, sosialistiske mennesket. Det så jo lovende ut. Han bladde videre. Punkt f: — Skapa eit nytt sosialistisk menneske:

Formålet med å auka produksjonen og betring av kår for arbeidarklassen og folket er ikkje å gjera alle i Norge «rike». Det er å frigjere dei beste eigenskapane og den rike skaparkrafta i arbeidarklassen i Norge, som kapitalismen har bunde og revolusjonen utløyst, og leggja grunnen for ein ny, sosialistisk mennesketype som er fri for snevre egoistiske krefter og arbeider til felles beste for det folket eig i fellesskap.

Han leste det en gang til. Ja, ja dette høstes vel og bra, var det lykke? Han husket Pål Steigans artikkel om Datateknikken. Fordelen var bl.a. at det blei så mye fritid, mente Steigan. Var det lykke? Hva skal vi egentlig drive med når den tida kommer? Se i taket ... Ålreit, klart det hadde vært fint med kortere arbeidsdag, men lykken er vel å skape noe, er det ikke? Blir vi lykkelige, hvis vi ikke trenger å jobbe? Jaja, den tid den sorg — eller lykke — tenkte han. Det kan bli etter min tid. Jeg får se å skaffe meg litt lykke underveis. Eller er det egoistisk, kanskje? Det er ikke bra å tenke for mye på seg sjøl, heller visst. Kan nesten bli gæærn av det. På den andre siden er det jo fint for andre at jeg er lykkelig, tenkte han. Det er ikke noe ålreit å ha ulykkelige mennesker rundt seg. Jeg får nok passe på og bli lykkelig. Men hvordan? Kanskje jeg ikke kan bli det, hvis jeg går og tenker på det hele tida. Blir bare stress ut av det. Herregud — det er visst vanskeligere enn jeg tror — Hva er lykke?

-Lykkejegeren

KAMPEN OM MOSKVA-OL

Lærerik for radikale

— Vil ikke boikott av Moskva-OL føre til en ny kald krig?

— Vil ikke konsekvensen bli et enda mer uforsonlig Sovjet og øke faren for ny aggresjon i stedet for å minske den?

— Kan det være riktig å støtte Carter, når han ber om OL-boikott? Er ikke det det samme som å støtte USA-imperialismen?

— Se på hvem vi havner i selskap med i Norge!

Dette er noen av motforestillingene som har dukket opp i ungdomsaksjonen for boikott av Moskva-OLs underskriftsaksjon.

Arbeidet i ungdomsaksjonen mot Moskva-OL har gitt oss verdifulle erfaringer i å jobbe for aktiv motstand mot Sovjet. At det er stor motstand mot Moskva-OL erfarte vi blant annet under aksjonsdagene i Oslo etter påske. På stand tre ettermiddager pluss noen husbesøk ble det samlet inn ca. 1500 underskrifter. Dette er selvfølgelig ikke så mange vi kunne ønske, men vi fikk til en god markering i byen og det hadde ikke vært noe problem å samle tusener av underskrifter om vi bare var flere som gjorde noe med saken.

«IDRETTSFOLKENE SKAL IKKE LIDE FOR STORPOLITIKKEN»

I forskjellige varianter ble dette argumentet viktigst for tilhengerne av OL-deltakelse. Det er forståelig at det føles tungt å måtte bli hjemme for en aktiv idrettsmann som har bygd opp karriøren sin mot OL-deltakelse. Men det burde føles hundre ganger tyngre å være med og kaste glans over Bresnevns propagandatilstelning, mens sovjetiske soldater myrder for fote i Afghanistan.

Arbeiderbladet, Dagbladet, SV m.fl. har ført en kampanje for norsk OL-deltakelse med mer «radikale» og liberale argumenter. Det burde mane til ettertanke for dem at dersom de får det som de vil, så er det først og fremst fordi hensynet til norske idrettsutøvere har fått veie tyngre enn solidariteten med et okkupert folk.

MOTSTAND MOT SOVJET — ET SKJEBNESPØRSMÅL FOR VENSTRESIDA

En god del av initiativet i kampen for OL-boikott har ligget hos borgerlige partier og aviser på den tradisjonelle høyresida. Rød Ungdom har også vært aktive, men ikke med så stor tyngde som jeg mener vi burde hatt. Det mener jeg kommer av at det er politiske uenigheter og uklarheter i ganske stor grad blant radikale, både i og utafor Rød Ungdom, om hvordan vi skal se på og forholde oss til Sovjet:

— Vil ikke OL-boikott, som SV sier, føre til en ny kald krig?

— Vil det ikke bare gjøre Sovjet enda mer uforsonlig og øke faren for ny aggresjon i stedet for å minske

den?

— Kan det være riktig å støtte Carter når han ber om OL-boikott? Er ikke det å støtte USA-imperialismen?

— Se på hvem vi havner i selskap med i Norge!

NY KALD KRIG? ETTERGIVENHET ELLER MOTSTAND?

Argumentet til SV er at mottiltak av typen OL-boikott vil føre til at Sovjet svarer med andre tiltak. Kontakten og forståelsen mellom øst og vest vil bryte sammen, og vi vil få en ny kald krig med økt fare for storkrig. Tankegangen er uhyre farlig. Den blir logisk bare hvis du ser på Sovjet som en forfulgt uskyldighet. En del SV'ere og liberalere har forestillingen om at Sovjet opptrer aggressivt fordi landet er blitt ydmyket gang på gang og lider av mindreverdighetskomplekser. Når de har den trua, er det jo bare rimelig at de tror at bjørnen blir mindre farlig hvis vi bare stryker den med håra. Dette er en politikk for ettergivenhet.

Men SVs politikk stemmer ikke med virkeligheten. Problemet er ikke at det er fare for kald krig, men at Sovjet driver med svært varm krig — erobningskrig — stadig flere steder. På få år er blant annet Eritrea, Kampuchea og Afghanistan blitt ofre for enten Sovjet sjøl eller tropper som tjener Sovjets sak. Enhver som ikke med vilje lukker øya, må se at vi er vitne til et mønster med stadig opptrapping av aggresjonen. Den systematiske oppbygginga av militær styrkeoverlegenhet i konvensjonelle våpen i Europa fører seg pent inn i det samme ekspansjonsmønsteret. Historia burde ha lært oss at sterke makter som er ute etter ekspansjon, ikke lar seg stoppe med godprat. Får fanden lillefingeren, tar han som kjent hele hånda.

Leonid og Mischa får leke uten Norge denne gangen.

SKAL VI STØTTE CARTER?

Tja, det kommer an på. Dersom Carter gjør ting som er til fordel for folkenes interesser, er det veldig tåpelig å gå imot det fordi han er president i USA. Carter er ute etter å mele sin egen og USA-imperialismens kake. Det er det ingen grunn til å bestride. Men det er konsekvensene av ulike tiltak som må vurderes når vi skal ta stilling. OL-boikott ville være et viktig internasjonalt prestisjenederlag for sovjetlederne, som ville gjøre det politisk vanskeligere for dem å utvide ekspansjonen sin ytterligere og samtidig stå fram som progressive fredsvenner. Dessuten ville en massiv OL-boikott kunne være det beste signalet fra verdensopinionen til folket i Sovjet om hva vi synes om invasjonen i Afghanistan.

For øvrig er det feil å se på OL-boikott bare som Carters forslag. Det er i like høy grad forslaget til Charta 77 i Tsjekkoslovakia, til sovjetiske opposisjonelle og til motstandere av invasjonen i Afghanistan rundt om i hele verden.

ENIGHET MED CARTER I EN SAK BETYR SLETT IKKE ENIGHET OM ALT!

Noen av Carters konkrete tiltak tror jeg fungerer positivt og kan bidra til å bremse Sovjet. F.eks. tror jeg at eksporten av teknologi i hvert fall indirekte tjener Sovjets opprustning, og derfor har jeg ikke noe imot at den stoppes. Men en annen sak jeg er atskillig mindre begeistret for, er den såkalte Carterdoktrinen, som ble lansert med tydelig adresse til Kreml om olje-landa i Midt-Østen.

Denne går ut på at USA vil se på sovjetisk aggresjon mot slike land som angrep på sine egne strategiske interesser og derfor vil svare militært. Dette er en typisk imperialistisk doktrine — USA har ingen elendomsrett til disse landa.

Vel er det sann at kraftige amerikanske advarsler om at nå er grensa nådd, kan bidra til at Bresnev tenker seg om to ganger før han går videre. Men det er ikke sikkert at folkene i disse landa har noe ønske om å bli forsvart av amerikanerne — jamfør Carters popularitet i Iran. Dessuten er det grunn til å frykte at USA på grunn av de militære styrkeforholdene i området, vil ty til taktiske atomvåpen for å forsvare sine interesser. De har nemlig ikke tanks og soldater nok til å stille opp mot russerne. Jeg er skeptisk til at noe folk er tjent med å bli «forsvart» av USA ved å få atomvåpen i hue.

HVA NÅ? SKAL RADIKAL NORSK UNGDOM KUNNE SAMLES I KAMPEN MOT SOVJET?

Diskusjonen om uenighetene som har vist seg i kampen mot Moskva-OL må fortsette. Det vil komme nye Afghanistan og verre ting kan skje. Spørsmålet om ettergivenhet eller motstand vil bare bli viktigere. Vi må diskutere videre nettopp for å kunne samle oss i kamp mot imperialismen, og særlig mot Sovjets ekspansjonspolitik som bringer verden stadig nærmere randen av en ny storkrig. Målet må være at progressiv norsk ungdom ved neste korsvei kommer mye sterkere igjen, enn det arbeidet vi gjorde i Ungdomsaksjonen mot Moskva-OL.

P. E.

Maja Kulldorf i krigen

Maja Kulldorf er Rød Ungdommer. Hun har reist med den svenske reisende folkehøyskolen gjen-

nom det okkuperte Afghanistan. — Geriljaen trodde vi var russere. Derfor skjøt de på oss. Siden ble vi fanget. Da de skjønte vi ikke var russere, fikk vi te, flatbrød og karameller, sier hun. Rute 80 trykker her hennes historie.

Halv seks på morgenen den 20. februar satte vi oss i bussen vår, «Abel», for å kjøre til busstasjonen i Kabul. Derfra hadde vi tenkt oss til Kandahar.

Etter to timers venting, uten å se noe tegn til militære kjøretøyer, bestemte vi oss for å legge i vei mot Kandahar sammen med en annen buss. Veien var jevn og fin, så det var bare å kjøre på. I Gazini som ligger 13 mil sør for Kabul, ble vi stoppet av en politimann. Han gjorde ulike tegn mot oss. Vi forsto at her var det samling for siden å reise videre i konvoi. Etter drøyt en time var det tid for å fortsette. I teten lå det 20 lastebiler, deretter fulgte en panservogn og ti busser hvorav «Abel» lå nest sist. Til slutt kjørte panservogn nr. 744. En av lastebilene punkterte, slik at den bakerste panserbilen ble igjen for å overvåke.

OVERFALL

Etter en stund stoppet enda en buss. En passasjer hoppet av. Plutselig hørtes et skudd, og på et øyeblikk krydde det av bevapnede, turbankledde menn i velen. Folk strømmet ut av buskene foran og løp inn mot byen. Vi var i tvil om hva vi skulle gjøre, men så kom en mann fram til bussen og viftet med geværet. Da forsto vi at det var best å løpe med de andre. Vi slengte på oss sko og yttertøy.

— Passene! Ta med passene! var det en som ropte.

Etter en kort løpetur ble vi innkvartert i en av de festninglignende leirhuse- ne. Der satt det allerede fullt med folk på gulvet. I min hjerne dukket plutselig opp et bilde av alle folkene fullpeprede av kuler. Vi viste våre pass og ble kropps-visitert.

— Hva vil skje, og hvem er disse mennene? lurte vi. Vi forsøkte å roe hverandre ned.

«RUSSIAN?»

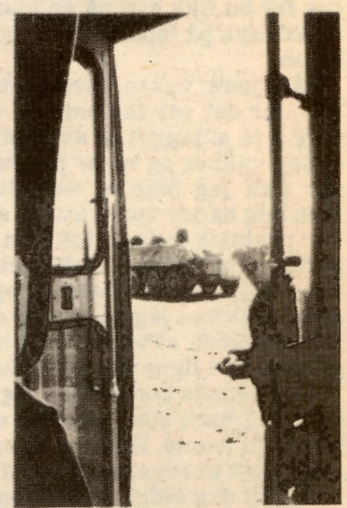
Det var ingen tendenser til panikk i rommet, men mange stirret urolig på de turbankledde, som etter hvert hadde roet seg ned. En mann som kunne litt engelsk, pekte på oss og spurte:

— Russian?

AF

Vi ristet på hodet. Bjørn Ove viste fram passet sitt

Vi lurte på om vi skulle bli igjen i bussen eller ikke, men da skuddet smalt, løp vi.

og sa:

— Swedish.

Oppbruddet og tilbaketuren kom like plutselig, men ikke like brutalt som overfallet. Vi løp sammen med alle de andre opp mot velen, langs en mur, og da vi nådde veien, fikk jeg se panserbil 744 nærme seg. Hjertet banket.

Da vi alle hadde kommet i bussen, begynte den russiske panserbilen å beskytte byen. Janne slengte seg på rattet, og vi skyndte oss vekk. Vi var lettet, men fremdeles litt forskremte. Nå var vi alene på velen.

Jeg lå bak i bussen med frakk og støvler. Forsøkte å samle opp tankene. Da

afghanistan:

—Et par menn løp mot oss med geværene skuddklare. Plutselig smalt et skudd, og kula slo i skallet rett over Jannes hode. Ikke før han fikk seg et nytt seg, var geværet rettet mot ham på tre meters hold. Det klikket i det geværmannen tok et nytt ladegrep. Over kretset russiske helikopter som bombet oppe i fjellet.

—JEG VAR FANGE HOS AFGHAN GERILJAEN

stoppet Janne plutselig bussen, og vi hørte nye skudd. Et par menn løp mot oss. Geværene holdt de rettet mot bussen. Vi nøyte. Skulle vi løpe ut av bussen eller forsøke å ta oss fram videre? Mens vi funderte, smalt et skudd og kula slo i stålet rett over Jannes hode. Ikke før han fikk seg et nytt seg, var geværet rettet mot ham på tre meters hold. Det klikket idet geværmannen tok nytt lade-grep.

Vi løp ut av bussen. Her gjaldt det å løpe for livet. Over oss kretset russiske helikopter som bombet oppe i fjellet.

Denne gangen ble det en lengre løpetur. Da vi viste tegn til å stanse, ble vi slått med geværkollene. Vi løp ca. to kilometer før vi kom til hus hvor vi fikk hvile.

HOS GERILJAEN

Siden viste det seg at mennene, som tilhørte den muslimske geriljaen, hadde trodd vi var russere. Idet de fikk vite at vi var svensker, forandret de innstilling til oss totalt. Vi fikk te, flatbrød og karameller. Et av passene våre ble fraktet til deres lokale ledelse.

Senere på kvelden kom en mørk skjeggert rebell som kunne litt engelsk.

— You are our friends, sa han.

— We will help you.

Så lurte han på om vi ville be. Han pekte på en an-

nen mann som var i ferd med å brette et tøyestykke ut foran seg. Han knelte. Vi forklarte at vi ikke var muslimer, og det virket ikke som han tok seg nær av det.

I det huset vi satt, bodde en geriljasoldat, hans familie og foreldre. På kvelden fyltes rommet med geriljasoldater flere ganger. De var alle bevæpnet. De brukte ei lampe og lyste over ansiktene våre for å kunne kjenne oss igjen. Alle kom de fra forskjellige byer i området rundt. Et par av rebellene kjente vi igjen fra det første overfal-

fram sitt russiske automatgevær, som de hadde klart å erobre. Vi bodde hos geriljaen helt fram til fredag morgen. Vi gikk på smale opptrukkede stier i snøen og besøkte forskjellige byer.

På lengre hold så byene ut som festninger med en mur rundt og en svær port. Husene var bygget av leire, og små luker var vinduer. Alle satt og sov på gulvet, vi også. Varmen kom ned fra gjennom kanaler under gulvet, som røyken gikk gjennom.

ET HARDT FOLK

Geriljasoldater i trening bak et av leirehusene

let. De virket bekymret over Lotte som virkelig var dårlig. Men at hun var syk på grunn av redsel, forsto de ikke.

Alle virket så totalt uredde for sine egne liv. De fleste hadde enkle gevær som så ut som de kom fra 1800-tallet. Men det fantes også en og annen som stolt viste

Religionen betydde mye for dem, og mange lurte på hvorfor vi ikke var muslimer. I en by spyttet en mann mot oss, men ellers møtte vi bare vennlighet. Vi så ingen tendenser til underdanighet, som vi så så mye av hos den indiske befolkningen. Dette var et hardt og beslutsomt folk.

Russerne kommer ikke til å få det lett.

Onsdag morgen før sola sto opp, forlot vi en av byene med en bunt ris og et kort med geriljaens stempel. På baksiden sto det på deres språk at vi var venner og svensker. Det var meningen at vi skulle vise fram kortet hvis vi traff på andre geriljasoldater.

Vi kom til Kabul søndag ettermiddag. Der dro vi

rett til den tyske ambassaden og kontaktet tre svenske FN-arbeidere som tok hånd om oss. En av dem fortalte at 5000 afghanere hadde demonstrert, og russerne hadde kjørt rett i demonstrasjonstoget med stridsvogner. De hadde skutt ned og drept nærmere 200 stykker.

Vi snakket med hverandre om hva som hadde skjedd. Geriljasoldatene

hadde gjort et sterkt inntrykk på oss. Visstnok virket deres religion fanatisk. Men den var også uttrykk for en felles natur, for en identitet som de slåss for å beholde. At deres kamp mot russerne var riktig, var vi alle overbevist om.

— Vil de ha kvinneselskap til natten?

Rute 80 har mottatt ett lengre reisebrev fra Den reisende folkehøyskole, India, Kina-gruppen, sørøst-Asia-kurset (Fra Øystein).

Dessverre var det for langt til at alt kunne komme med, men her følger ett lite utsnitt fra turen. Vi ble lovet flere brev, så om de kommer vil vi ta de inn etter hvert.

Første føling med det totalitære Sovjet var ved den russisk/finske grensa. Kupeene våre ble endevendt og flere bøker ble beslaglagt. Deriblant bøker som ikke inneholder noe anti-sovjetisk materiale. Vi ble innlosjert i Leningrads beste hotell. Vestibyen var en orgie i marmor og pallsander og ABBA dundret mot oss fra skjulte høytale-

re. Rommene var nesten som suitene på Grand eller SAS i Oslo. På ett av diskotekene i kjelleren veltet folk seg i kaviar og champagne. Som kostet 2 til tre dagers arbeid for en vanlig arbeider. Kvalmende var det å se på. I Moskva var vi med på omtrent det samme opplegget. Vi fikk bl.a. se OL-anlegget. I hele Russland (den europeiske delen av Sovjetunionen) er store propagandaaksjoner igang foran OL. En eventuell boikott vil den vanlige russer godt merke.

SVARTEBØRS OG PROSTITUSJON

I Leningrad var svartebørsen plagsom. Vi ble stoppet et titalls ganger og tilbuddt alt fra russiske militærutstyr til gullklokker og smykker. På hotellet i Leningrad fikk vi pr. telefon tilbud om vi ville ha kvinne-

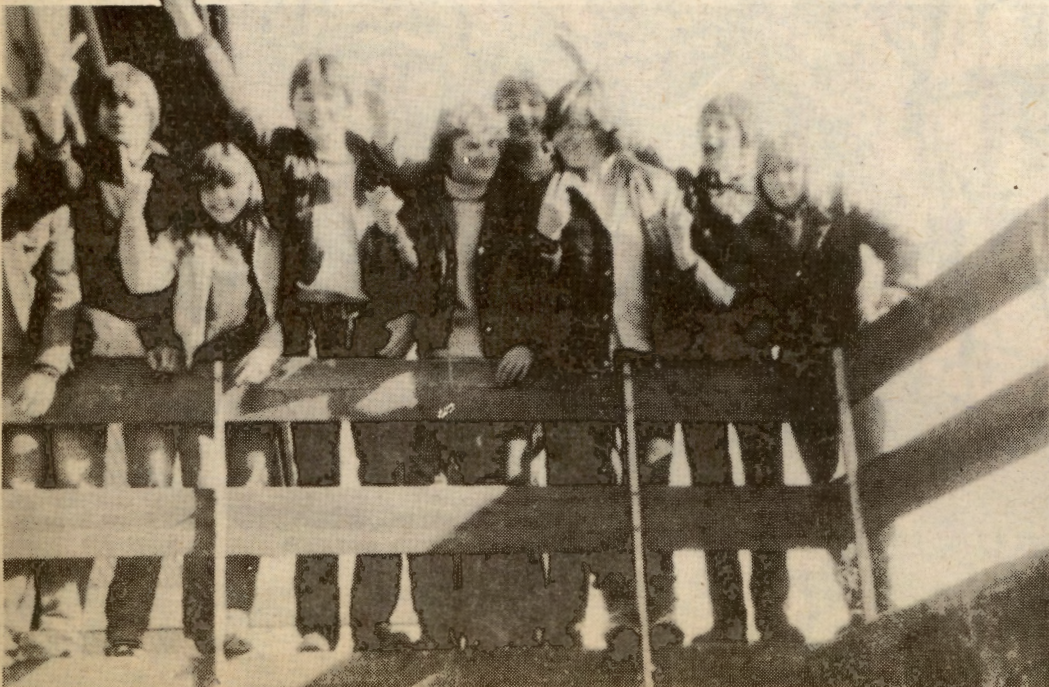
lig selskap om natta. I ett varehus hvor vi kjøpte film spurte ekspeditøren om vi hadde noe «drugs». På grensa mellom Mongolia og Sovjet (på vei til Kina) var det streng sjekk av bagasjen, og vi fikk spørsmål om vi hadde bøker om Maoismen og Hitlernazsismen. Det er helt tydelig at Mongolia er en bufferstat for Sovjet mot Kina. Selv om vi var i landet bare 24 timer så vi at det var flere soldater enn sivile (lett overdrevet bare).

I Peking fikk vi vårt første kultursjokk. Horder av syklist og helt anarkistisk trafikk. Til tross for at det ikke er privatbilisme i Kina, er trafikken støvende slitsom. Sjøførene står på hornet som gale, og de kjører jævlig fort.

For første gang har vi spist oss mette for 60 øre hver.

Sandgotna Ungdomsskole utenfor Bergen:

HEY, TEACHER - LEAVE US KIDS ALONE!

Gutten i midten viste V-tegn til læreren. Da var det gjort.

—Læreren: «Jeg skal sørge for å knekke deg både fysisk og psykisk.»

—Elevene: «Hey teacher, leave us kids alone!»

500 ungdomsskoleelever i Bergen streiker mot fysisk overgrep fra en lærer. Rute 80 var der.

— Noen få, uansvarlige bøller av noen 9. klassinger, terroriserte resten av skolen til å streike, var Bergens-avisenes kommentar. I motsetning til Rute 80 hadde de ikke vært på skolen i det hele tatt.

Stedet er Sandgotna Ungdomsskole i Loddefjord, utenfor Bergen. På en haug bortenfor skolen treffer vi noen av de «uansvarlige». De forteller at læreren kom forbi her da noen sto og røykte. Gutten som hele saken gjelder, gjorde V-tegn til læreren (fritt etter Churchill) for å vise at han ikke røykte. Han misforsto, og trodde tydeligvis at han

mente — dra til helvete, eller noe sânt.

— Kom her!!!

Læreren roper, men gutten ville jo selvsagt ikke det. Læreren springer over steinuren, og griper gutten i nakken (de aller nederste hårene som er så deilig å bli nappet i).

— Det er greit nok at du kjeffer, men du har faan ikke lov til å slå! Søstera, som går i niende var rasende. Læreren tok tak i henne også. Han ble stående med en stor hårdott i neven da hun klarte og rive seg løs.

— Vil du ha den som souvenir? Hun var rasende. Jenta var rød og hoven i nakken lenge etterpå.

JEG SKAL KNEKKE DEG

— Hva skjedde så?

— Elevrådet avholdt ekstramøte med både eleven og læreren. De vedtok med 13 mot 2 stemmer å gå til streik. Læreren var i mellomtiden blitt Guds beste barn, tok gutten i handa og sa det aldri skulle gjenta seg.

— Men holdt ikke det, da?

— Dette er ikke første gangen slikt skjer. Læreren er gymmlærer. Han er alltid ute etter de som ikke er store og sterke eller store i kjeften. Han har også sagt til gutten: «Jeg skal nok sørge for å knekke deg både fysisk og psykisk». Hvis det var en annen, hadde det vært OK med en unnskyldning, men nå har vi fått nok av han der.

— Vil dere bli kvitt ham?

— Ja, det var derfor vi streiket. Han skal ut av skolen.

— Fortell hva som skjedde dagen dere streiket.

— Vi stilte opp om morgenen som vanlig.

HVORDAN OPPNÅ KOMMUNISMEN?

Anarkister har spredd mye bra om hvordan et nytt kommunistisk samfunn skal se ut. Et samfunn fritt for tvang og autoriteter, et samfunn der privateiendommen er opphevd osv. Men anarkistene vil ikke ta konsekvensene av et slikt mål. Marxister har prøvd å vurdere det kapitalistiske samfunnet og diskutere hvilke redskaper som må til for å bygge et kommunistisk samfunn. Marxister har utfra en slik diskusjon hevdet at etter en revolusjon trenger folket og ar-

— LÆREREN PÅ REITGJERDET!

Så streiket vi. Vi gikk i ring rundt skolegården, ropte slagord og sang — «læreren på Reitgjerdet» og så sang vi Pink Floyd: — We don't need no education, no contrade. Hey teacher, leave us kids alone» og «freedom».

— Kom dere på ideen med streik etter å ha sett Peters Baby på TV? Rektor framstiller det nærmest som et motepåfunn.

— Nei det gjorde vi ikke (sinte fjes). Vi vil ikke sammenliknes med svenskene! De hadde plakater, det hadde ikke vi.

— Vi så i en avis, elevrådsformannen arm i arm med rektor...

— Ja, elevrådet trakk seg.

— Men terroren da?

— Der er terroristene!

En av dem peker på noen 9.klasse-jenter.

Et mørk jente som går i 7. sier:

— Det er løgn og bedrag det som avisene skrev. De som ville, gikk inn. Vi ble ikke tvunget til å streike. Likevel streiket nesten hele skolen. Ca. 500 av 550. Desuten er det bare synspunktene til rektor, lærerne og elevrådet som er kommet fram.

— Hva sa foreldrene deres? Dere gikk jo hjem etter storefri.

— De synes det var idiotisk å streike.

En lærer kommer bort og spør hva vi gjør. Han sier vi ikke har lov til å stå her fordi ungdommene kaster ting på bilistene. Vi forklarer hva vi bedrev, og han sa at det var OK.

— Vil dere få straff?

— Vi har fått med brev hjem.

Vi fikk se brevet. Det var en oppsummering av hva som hadde skjedd bl.a. at «læreren kunne vanskelig unnlata å reagere på denne provokasjonen». Rektors

«Dette er stedet vi ikke har lov til å være».

Her var det læreren dukket opp.

underskrift var der, samt plass til foreldrenes.

— Hva gjør dere nå?

— Nei, det veit vi ikke... Vi streiker ikke lenger. Hvis lærerne gjør noe dumt får vi se. De skal ha lærer-råd i dag.

— Kan andre skoler gjø-

re noe for å støtte dere?

— Tror ikke de vil. Men hvis de vil, er det jo bra. Skoleklokka ringer og røykegjengen, «terroristene», «de uansvarlige» elevene som «kaster ting på bilistene» løper inn.

CB

ALTER EN OVERGANG..... - Her fra side 19

HVORDAN STYRTE KAPITALISMEN?

Marxister hevder at arbeiderklassen må vinnes for kommunismen. Å drive faglig kamp og streiker er ikke nok. Gjennom langvarig og tålmodig arbeid må vi spre avsløringer av kapitalismen og ideer om kommunismen blant arbeidsfolk i Norge. Et parti er en viktig forutsetning for det.

Anarkistene forakter slikt arbeid og i praksis jobber de mot organisering og for desorganisering. Dette er det samme som å ikke ville diskutere hvilke redskaper vi trenger for å styrte kapitalismen og gjøre revolusjon. Å preke fri sex og fri hasj og individuell frigjøring i Hjelms gate fører ikke den norske arbeiderklassen en millimeter nærmere en revolusjon.

VÆPNE REVOLT MÅ

belderklassen en stat for å opprettholde makten og bygge det kommunistiske samfunnet. Et kinesisk ordtak sier: Du skreller en løk lag for lag, men du klipp-

per ikke en tiger klo for klo! Anarkistene vil klippe borgerskapet klo for klo, og er dømt til å mislyktes! Borgerskapet har hundre-års erfaring i å herske, og

vil disse herskertechnikene forsvinne etter anarkistenes generalstreik?? — Neppe!

Bjarne Brorson
p.t. i AA-kollektiv

Søkelys på legalisering av hasj

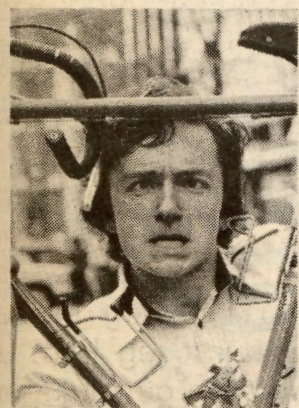
HASJ: FRIGJØRING ELLER FLUKT?

Vi skal på tre sider prøve å hoppe inn i debatten for eller mot legalisering av hasj. Vil legalisering av hasj føre til et mer positivt og skarpere skille mellom hasjmiljø og miljøet rundt sterkere narkotiske stoffer? Eller vil like mange gå fra hasj til sterkere stoffer uansett legalisering? Rød Ungdom har alltid vært, og er mot legalisering. Vi skal prøve å begrunne hvorfor, og vi skal kommentere de mest brukte argumentene for legalisering.

BLA OM

Søkelys på legalisering av hasj

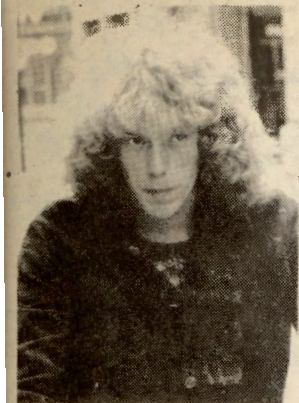
Hva mener du
om legalisering
av hasj

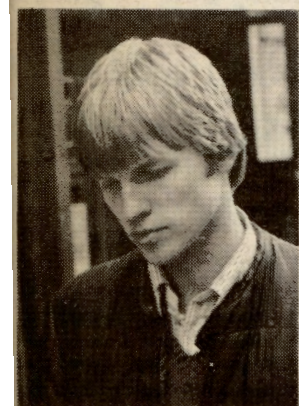
EIVIND:
Jeg veit ikke så mye om det, etter det jeg veit, er jeg mot. Det er jo skadelig, så jeg synes ikke det er noe vits i å legalisere det.

LINDA:
Nei, det bør ikke legaliseres. Da godtar vi jo bare enda flere skadelige rusmidler. Det blir bare enda mer å kjempe mot, jeg tror nemlig det vil øke forbruket.

HENNING:
Ja, jeg mener at det må legaliseres. Da vil det bli adskilte miljøer. Hasjrøykerne trenger ikke henge nede på Egertorget. Da blir de nemlig ikke så lett dratt med i junkemiljøet.

KÅRE:
Nei, der er jeg i mot. Det har jo vist seg i f.eks. Sverige at forbruket bare øker.

Marie T.: Marijuana ikke så farlig som alkohol!

Rute 80 vil forsøke å få en diskusjon på hva som er riktig – skal vi skjerpe inn vedtektene eller skal Rød Ungdom gå inn for legalisering? For å få best mulig argumenter spør vi dem som har en politikk for legalisering. Gateavisa og deres Syphilia Morgenstjerne:

– Min politikk vil jeg føre i Gateavisa, var svaret, og det var det.

Vi har i stedet intervjuet Marie T. som av forskjellige årsaker, ønsker å være anonym

– Det sies at hasj og marijuana kan sammenlignes med alkohol, er det riktig?

– Jeg er ikke vitenskapskvinne, må bare holde meg til det andre finner ut, og det jeg har sett av sammenligninger, er faktisk til knarkens fordel.

Alkohol (og nikotin) er stimuli som folk blir fysisk og psykisk avhengige av. Det er ikke tilfelle med f.eks. marijuana. Narkotika har enkelte andre fordeler også som alkoholen ikke har.

Rusen er kortere, mer tidsbestemt (vanligvis bort til fire timer), du må ikke stadig røyke mer for å få samme virkning, men den viktigste fordel i forhold til alkohol er jo at du ikke blir avhengig.

At hasj og marijuana kan sammenlignes med alkohol, er allikevel ikke den viktigste grunnen til legalisering.

– Og den viktigste grunnen er?

– Slik vi som røyker har det nå, er at vi stort sett er underlagt større importører (også kalt smuglere). Vi få jo tatt med oss noe sjøl, men det er ikke nok til å dekke behovet. Vi er mye avhengige av dårlig stoff, blanda stoff. De som står bak storimporten driver det som big business og vil ha størst mulig profitt. Siden det er få som importerer kan de tillate seg å blande opp med andre ting.

Når markedet er så hardt som det er, drives mange ut på andre billigere rusmidler som tiptoplim og lynol. Som kjøpere blir vi tvunget ut til

de «illegale» gruppene – de som driver med hardere stoff. For meg og enkelte andre er ikke det noen risiko lenger, for vi har gått sammen om en innendørs «have» hvor vi dyrker det vi trenger. Men for andre kan det rett og slett være spørsmål om liv eller død. Det skal ikke så store overtalelsen til når du er ruså til å prøve noe nytt og sterkere.

Om hasj og marijuana ble lettere tilgjengelig (og billigere), vil vi helt sikkert merke det på andre stofftyper at de blir mindre brukt. For ikke å snakke om at folk som vil ha seg et blås, ikke blei tvunget ned til de harde stoffmiljøene.

Dette skulle være det viktigste. Det er flere grunner også som sosiale, internasjonale økonomi, og folk har de forskjelligste personlige grunner til legalisering.

Fredrick Boye.

Symbolen til den danske folkebevegelsen mot harde stoffer. Er det mulig å få bort heroinen hvis hasj legaliseres?

American Cannabis Federation

Det er «krefter» i gang for internasjonal anerkjennelse av cannabis. En av disse kreftene er en mann ved navn Bob, han er amerikaner og marijuana-røyker. Dette er hans metode for reklame:

I Statene er det en forening til bekjempelse av kreft. Denne hadde slagordet «Thank you for NOT SMOKING» som et landsskjent merke. Den hurtigtenkende BOB forandret det til «Thank you for POT SMOKING». Kreftforeningen regnet ikke med dolkestøt i

ryggen, og hadde ikke tatt patent på slagordet. Det gjorde Bob. Sporenstrek gikk han opp på kontoret, forlangte at de skulle slutte å bruke det – og det merket de hadde blitt landskjent for.

Kan en kalle dette å gå over lik for å få fram seg sjøl?

U-hjelp?

Ja, det er ikke spøk. På en konferanse som Gateavisa refererer til i et nummer,

var det argument for legalisering av cannabis på Jamaica. Der i landet er hasj forbudt, samtidig som det dyrkes planter av god kvalitet. Forslaget var enkelt nok:

Legaliser hasj og marijuana internasjonalt, la det bli en offentlig handelsvare, la Jamaica nyte godt av det de virkelig kan dyrke. På den måten skulle de altså komme på høyden økonomisk. Kanskje en tanke nå som de ikke lenger får støtte fra Verdensbanken...

-NEI TIL

Kristin Halvorsen var stoffmisbruker i 7 år

..... Hadde det ikke vært et skjønnhetsproblem, ville det ikke gjort myndighetene noe å ha nar-komane.

..... Hasjen vil rekruttere til hardere stoffer selv om den legaliseres.

..... Ideologien rundt hasjen er å melde seg ut av samfunnet, framfor å gjøre noe aktivt mot det.

..... Enhver person som i en eller annen form røyker hasj, har et indirekte ansvar for at folk går til grunne.

..... Jeg er glad for paragrafen mot hasj i Rød ungdom.

..... Det er dårlig at Hassela-kollektivet trekker fram tvang som det essensielle i den høye helbredelsesprosenten.

..... Sjukehus med gruppeterapi som behandling, er mislykket for avhengige stoffbrukere.

Dette er noen av Kristins standpunkter i hasj/narkotika-debat-ten. Hun har sjøl opplevd helvetet – så hun veit hva hun snakker om.

Kristin, tror du at legalisering av hasj vil føre til at miljøet rundt hasjen trekkes vekk fra de sterkere stoffene?

– Folk flest ser en sammenheng mellom hasj og sterkere stoffer. Dessuten, alle jeg kjenner som bruker sterkere stoffer, begynner med hasj. Så jeg tror ikke det. Hasjen er i stor grad blitt desentralisert allerede. Dvs. at det er rene hasjmiljøer uten «knark» i mange drabantbyer f.eks. Men det er likevel i disse miljøene at potensielle stoffbrukere finnes.

Det er store profittforetakender, narko-ligaer o.l., som kontrollerer verdensomsetningen. De vil aldri godta lovlig innførsel av hasj til Norge. Da vil prisene gå ned, og de tape penger. Dette vil disse haiene kunne stoppe. De har nemlig kontrollen over bøndene som dyrker hasjen. Dette er ikke snakk om smågutter.

Fjern og mystisk filosofi
For mange er hasjen knyt-

tet til en fjern, mystisk filosofi. Dette gjør det spesielt spennende. Om hasjen blei legalisert, ville det likevel ha med en fjern kultur å gjøre. Jeg tror rett og slett ikke at hasjen kan innarbeides i vår kultur, på lik linje med alkoholen for eksempel.

Veit du hvordan det fungerer der hasjen allerede er legalisert?

– De stedene jeg veit om er Nederland og Danmark. I Danmark kan du bli tatt med inntil 5 gram uten at noe skjer. Danmark har et prosentvis større narkotikaproblem enn oss. De har iallfall ikke løst det.

I Christiania drives aktive kampanjer mot knark (hardere stoffer), for å holde stedet fritt for dette. Dette er jo positivt for dem sjøl, etablerte hasjrøykere som har tatt skarp avstand fra knarken. Men knarkerne havner jo bare andre steder i København. Så helhetlig sett er problemene der fortsatt.

Narkotika er et samfunnsproblem. Uansett om

Søkelys på legalisering av hasj

LEGALISERING!

Hun sier

Jeg tar feil i alle mine standpunkter, så vil legalisering ikke føre til at det blir noe mindre problem. Det er samfunnet sjøl som skaper potensielle stoffbrukere uansett. Hadde det ikke vært et skjønnhetsproblem, ville det ikke gjort myndighetene noe å ha stoffmisbrukere.

Mange hasjbrukere mener at alkoholproblemet er større i Norge, og at det derfor er viktigere å prioritere arbeid mot det.

— Så lenge det finnes alkohol, vil det dukke opp alkoholikere. Jeg ser det på samme måte med hasj. Hasjen vil rekruttere til narkomiljøet uansett. Det er mer en glidende overgang fra hasj til hardere stoffer, uansett. Hasjen i seg sjøl vil bidra til at skrittet over til hardere stoffer blir lettere å ta.

Et press å si nei

Hva mener du om hasj i Rød Ungdom?

— Jeg er glad for paragrafen mot hasj i RU. Jeg vil at RU skal være et alternativ til miljøer hvor hasj finnes. Jeg veit positivt at enkelte folk føler det som et press å si nei til hasj. Dessuten er det et profittforetakende med utbytting av småbrukere i U-land som folk på venstresida burde ta avstand fra. Jeg ønsker at det aldri skal bli et press å starte røyking av hasj i Rød Ungdom. Dessuten er det mange som begynner kun fordi de blir presentert for tilbudet. Hasj er forbudt i samfunnet. I en sak som dette mener jeg det er riktig å holde seg på lovens side.

Hvorfor er det negativt å røyke hasj?

— Hvis vi hopper over legevitenenskapelige argumenter som det klart er uenighet om (konsekvenser som hjerneskaade, f.eks.), sitter vi likevel igjen med at folk blir sløve av det. Jeg mener at folk som røyker ofte får en egen mentalitet. En sløvende mentalitet som kommer klart fram i Gateavisen: Meld deg ut av samfunnet i stedet for å gjøre noe med det som er gærnt. Hva med folk som ikke fyrer ofte, men en gang i blant?

— Jeg mener at enhver person som i en eller annen form røyker hasj, har et indirekte ansvar for at folk går til grunne. Så lenge hasjen finnes, vil det være lettere å komme borti sterkere stoffer.

Hva mener du det er som får folk til å røyke hasj?

— Det er stor forskjell på hva som er årsaken for de forskjellige. Det starter i skolen allerede, med et enormt press. Noen blir «tapere» og noen blir presset fram som «enere». Begge ting kan være årsak til at folk skilr ut av miljøene.

Klasseskilte avgjørende?

— Familier som bor i en boks i en drabantby, og har naboen en halv meter unna, har ofte mindre kapasitet til å hjelpe unga sine når de kommer ut for noe.

Er det mange som får hjelp til å slutte?

— Etter hvert som en blir så nedkjørt at stoffet ikke har rusvirkning, men at du må ha stoff for å overleve, blir en så ødelagt både fysisk og psykisk at det blir likegyldig om en lever eller ikke. Da er det ofte tilfældigheter som avgjør hvor mye stoff du får i deg.

Jeg tror ikke at alle som dør av overdose, gjør dette på grunn av et bevisst ønske om å ta livet av seg. Det er på dette stadiet de fleste må ha hjelp. Men dessverre gjør ikke alle det. Da går det galt før eller siden.

Hva slags behandlingstilbud

bud vil du trekke fram som positive?

— Hassela-kollektivet har jo en høy helbredelsesprosent. Derfor må det sees som et positivt tiltak.

Samtidig er dette kollektivet skapt av sosialdemokratiet i Sverige. Det som gjøres er at stoffmisbrukerne oppdras til å bli gode sosialdemokrater. Det er jeg ikke glad for.

Deres behandlingsmønstre er et alternativ, men det finnes folk som ikke passer til å følge opplegget. Det som er dårlig, er at de har trukket fram tvang som det essensielle i de høye helbredelsesprosenten. Den eneste form for tvang jeg vil forsvare, er at folk kan holdes på når de vil rømme og hentes når de har gjort det.

Sjukehus — elendig behandlingstilbud

— Jeg var på Dikemark.

Slike steder som behandler stoffmisbrukere fungerer passiviserende. De tilbyr deg et opplegg som går ut på at når du har stått opp kl. 07.00 og spist, går du på morgenmøte. Deretter går du til arbeidsterapi. Der kan du hekle eller kanskje lage en liten krakk. Samfunnsnyttig arbeid ... Deretter går du på gruppetherapi der den ene behandler den andre og alle seg sjøl. Legen sitter som en altvitende Gud og veit hva som er gærnt og riktig. Så, nok en gang arbeidsterapi, og deretter rapportmøte hvor fru Hansen forteller hvordan herr Olsen har hatt det. Den tida du ikke er i arbeidsterapi, er du i vaske-terapi. Det betyr at du må vaske gulvene i sjukehuset. Dette for å lære å vaske din egen leilighet. Det må du jo for å fungere i samfunnet.

Den tiden du trenger til å bli stofffri, til å restituere

deg, den er kort. Men så kommer den perioden hvor du trenger det som ikke disse sjukehusene har. Denne tiden er lang, og du trenger mye hjelp. Du skal bygge opp sjøltilliten og føle at det er bruk for deg. Men det er det jo ikke et slikt sted. Du skal lære deg å fungere i samfunnet.

Hvordan bør dette skje etter din mening?

— Den dagen du går ut av sjukehuset, er det ingen som tar seg av deg. Du går til det samme som du kom fra. Det du trenger er ettervern. Positivt med Hassela at det er så langt ettervern. Behandlingstiden varer tre år. Dette trengs, minst.

Det hele er et økonomisk spørsmål. Det største hinderet for at ungdom kan få skikkelig behandling, er bevilgningene. Jeg synes at f.eks. arbeidskollektiv i byene og jordbrukskollektiv på landet er fine saker. Be-

Kristin Halvorsen (24) var stoffmisbruker i 7 år. Det hele begynte med hasjen i 12–13-årsalderen. I flere år var hun sprøytenarkoman. I dag er hun ute av helvetet.

— Jeg var så langt nede at stoffet ikke hadde rusvirkning lenger. Måtte bare ha det for å overleve. Jeg orket ikke mer, og ettersom jeg ikke hadde daua ennå, var det bare å begynne klatringen. I to år har jeg grublet på hvorfor akkurat jeg kom ut av det mens andre går dukken. Det var iallfall ikke noe jeg bestemte meg for. Det bare blei sånn. Jeg måtte slutte fordi jeg ikke ville dø. Det finnes ingen annen forklaring på det. Det var et helvete å komme ut av.

Jeg var innlagt på Dikemark 4 ganger, men sjukehus er ikke noe alternativ for stoffmisbrukere. Derfor nektet jeg til slutt å la meg «behandle» der. Ikke noe av det hjalp.

Jeg både ønsket og forsøkte å få hjelp, men Norge har ikke alternative behandlingstilbud utenom Sollia. Derfor fikk jeg aldri noen hjelp. Jeg måtte hjelpe meg fram sjøl hele tida. Jeg hadde levd på siden av samfunnet i mange år. Ikke fullført ungdomsskolen. Jeg måtte lære å fungere helt på nytt. Bygge meg opp sjøltillit. Visste ikke om jeg kunne klare en hvilken som helst drittjobb. Bare det å stå opp var noe jeg måtte lære på nytt.

I dag er Kristin Rød Ungdoms offisielle talsmann på narkotika/rusmiddelpolitikk. Hun har vært på en del skoler og snakket om stoff. Hun har fast representasjon i et panel som bl.a. har diskutert stoff med 4.–6.-klasseforeldre. Hun veit hva hun snakker om.

handlingen må bygges opp slik at en kan fungere positivt på andre i samme situasjon. Dette kan ikke skje på et sjukehus hvor en kun drikker kaffe og snakker om narkotika i grupper. Her fungerer solidariteten negativt i stedet for positivt. Det blir slik at de narkomane ofte beskytter hverandre når de sprekker.

Til slutt, Kristin, hvorfor blei du med i Rød Ungdom?

— Det skjedde flere år etter. Jeg beveget meg usystematisk til venstre hele tiden, fordi jeg så at det var noe galt et sted. Jeg ville sette fingeren på dette. Etter hvert som jeg fikk stabilisert meg fant jeg ut hvilken politikk jeg synes var riktig.

Årsaken var kanskje at her møtte jeg folk som virkelig ville gjøre noe med det de synes var galt.

Rune M

Søkelys på legalisering av hasj

ETT ANSTÄNDIGT LIV

Filmen som går i Sverige, men ble stoppet i Norge: Filmen om narkotika

En kan lure på hvordan myndighetene kan reagere så forskjellig i Norge og Sverige. Landstinget i Ørebro fylke viser filmen som opplysningsfilm for alle fylkets skolebarn i alderen 13–15 år (12500 elever). I Norge blir filmen først klippet, siden satt til 18 årsgrense.

Dette vil, av forståelige grunner, ikke den svenske filmregissøren Stefan Jarl anerkjenne. Følgelig blir filmen ikke vist i Norge. Rød Ungdom krevde i høst at Filmkontrollen ikke skulle klippe filmen, slik at den kan vises.

Av Eva Bellsand Filmavisa

De som jobber med misbrukere vet at man bør øke ressursene til den preventive behandlingen – og etterbehandlingen. I et større perspektiv handler det om å endre samfunnsforholdene som for en rekke mennesker nå innebærer arbeidsløshet, boligsegregasjon og voksende klasseforskjell. Disse misforhold øker i takt med besteborgerens planløse drift mot velferd og status. Meningsløsheten tiltar. Med dette øker også ungdommens mistrivsel og angst.

Et anstendig liv?

Dette er noe av bakgrunnen for den svenske dokumentarfilmregissøren Stefan Jarls filmer. Den første kom på slutten av sekstitallet, «Dom kallar oss mods». Denne beskriver en gjeng øldrikkende og hasjrøykende ungdommer som møtes på Sergels Torg i solidaritet og fellesskap mot «medelsvenns» livsform og verdier. En dårlig artikkelert protest, kanskje, en avlegger til flower power- og hippie-bevegelsen som kommersielle krefter snart skulle vite å utnytte. Innkom morfinbasen, opium og heroinen. Sergels Torg, tidligere møteplass for livshungrende og søkende ungdom, er forvandlet til et helvete der moralske begreper bestemmes av heroinen. Nå dominerer lan-

ging, prostitusjon, mishandling, sjukdom og død – mens «medelsvenson» fortsatt skynder forbi.

Våren -79 er vi framme ved Stefan Jarls andre del (av sin triologi), «Ett anständigt liv». I tre år har Jarl jobbet med denne filmen som i hovedsak dokumenterer miljøet på Sergels Torg og T-centralen («plattan» og «centan») i Stockholm. De to filmene viser utviklingen over en tiårsperiode. Bare ti av de førti misbrukerne som var med i «Dom kallar oss mods» lever. Under innspillingen av «Ett anständigt liv» dør ytterligere to, siden har to til dødd. Etter en tiårsperiode lever seks av førti.

En anstendig film

«Ett anständigt liv» er en dokumentarfilm. Således har den ingen spillefilmstruktur, og bærer heller ikke preg av informerende TV-reportasje. Det er i første rekke regissørens medfølelse holdning som bærer filmen fram, et engasjement som vekker tilskueren til samme medfølelse og ettertanke: Heroinister er mennesker.

Stefan Jarl bruker en effektiv fortellerteknikk. Og den er spennende fordi den ikke på noen måte frir til konvensjonell dramaturgi. Det sosiale budskapet er utvetydig. En av de første replikkene i filmen gjør klart at ingen fra Østermalm (beste vestkant) går

på «centan». Det er kulturfattige arbeiderbarn og barn av samfunnets tapere det handler om – uten trygge sosiale retter.

En sosial arv

Hovedpersonene i filmen er to kompisar fra 60-tallet og «Dom kallar oss mods», Stoffe og Kenta, Stoffe tar heroin. Kenta røyker fortsatt hasj, men har klart seg unna farligere stoffer. Kanskje fordi han ikke kan fordra sprøyter eller fordi han har en viss trygghet i en slektsbakgrunn på landsbygden. Han har dessuten et (beredskaps)-arbeid. Filmen gir ingen direkte forklaringer og gir heller ingen forsikring om at Kenta er helt ute av infernoet. Men han holder seg flytende. Kanskje selve filminnspillingen har betydd mye for ham? Han har utgitt en plate med egne viser nå. Stoffe, derimot, dør av heroinen. Ved filmens slutt er hans kiste på vei inn i krematorieovnen.

Personenes familieforhold blir belyst i filmen. Kentas mor er alkoholiker, kommer i fengsel for å ha

drept elskeren sin i selvforsvar. Hun er typisk for disse ungdommenes foreldregenerasjon som ikke har kunnet gi sine barn en grunntrygghet. De er selv alkoholiserende – samfunnets tapere. De fleste ungdommene i filmen bærer på traumatiske minner om vold i hjemmet. Filmen peker på en klar sosial arv. Kenta og Stoffe har egne små barn. Tredje del av Stefan Jarls triologi kommer kanskje til å handle om dem. Når Stoffe dør, må hans venninne på nerveanstalt og deres lille gutt bli plassert hos fosterforeldre. Hvilken framtid har «centans» barn?

Narkomane taler egen sak

Stefan Jarl tilrettelegger bare til en viss grad filmens budskap. Her er det de narkomane som først og fremst får tale egen sak. De ungdommene som fortsatt lever fra «Dom kallar oss mods» forteller direkte om den virkelighet de nå

eksisterer i: Heroin, alkohol, innbrudd, prostitusjon, mishandling. Deres kontakt med ytterverdenen er begrenset. Verdens midtpunkt er Sergels Torg med T-centralen en underjordisk verden, et hades. Stefan Jarl dokumenterer dette. Heroinmisbrukernes perspektiv er ikke vinklet mot riksdagshuset på den andre siden av Sergels Torg. Han og hun skal ha dagens dose. Angsten må dempes med heroin i stedet for samfunnsoppgaver, utdanning og arbeid. Filmen handler snevert om en pariakaste som en gang drømte om et anstendig liv. Hverken storlangere eller andre som tjener penger på heroin er med i «Ett anstendig liv». Riksdagshusets politikere kommer heller ikke til orde. Men hele filmen er en oppfordring til nytenkning og politisk handling.

Svensk reaksjon på filmen

Dokumentarfilm i Sverige har dårlige vilkår som i Norge. For det meste er «Ett anständigt liv» finan-

siert med uavlønnede arbeidsinnsats. Film- og laboratoriekostnader er betalt med strøbidrag fra ulike organisasjoner og personlige lån. Til sammen har filmen kostet ca. 1,7 millioner svenske kroner.

Men «Ett anständigt liv» er blitt en seier for dokumentarfilmen. Stefan Jarl fikk Svenska Filminstitutets guldbagge for regien (170 000 svenske kroner). Filmen går bra over hele Sverige. Pressen er full av lovord og roser filmens opplysningskarakter samt følelsesmessige engasjement. Olof Palme var dypt rystet etter å ha sett filmen og talte varmt for den. Folk som jobber med ungdom og misbrukere bruker filmen i opplysningsøyemed. Dokumentet om velferdssamfunnets tapere er paradoksalt nok en suksess.

Norsk reaksjon – en uanstendig beslutning

Det er vel kjent at statens filmkontroll satte 18 års grense på filmen, selv etter klipp, under henvisning til

To av hovedpersonene i filmen

FILMKONTROLLENS ARGUMENTER

- Filmen tar ikke avstand fra andre narkotiske stoffer, samt alkohol.
- Filmen virker suggererende og har instruktive scener.
- «Ett anstendig liv» blander sammen to forskjellige filmformer, dokumentarfilm og spillefilm.
- Filmen brister når det gjelder å framstille samfunnets hjelpeapparat og politiets innstilling.
- Stefan Jarls forrige film «Dom kallar oss mods» fikk mange uheldige følger blant ungdom.

SOMMERLEIR

Det blir sommerleir i år også! Rød Ungdom avholder landsleir på østlandet utafor Oslo 20.-27. juli. Landsleiren har to hovedtemaer: Rød Ungdom i 80-åra og «Kamp mot begge supermaktene Sovjet og USA» eller «Enhetsfront mot sosialimperialismen»? I tillegg til disse hovedtemaene og en rekke seminarer, vil leiren gi tilbud om ulike kultur- og fritidsaktiviteter. «Vi følger opp de positive erfaringene fra ifjor med flere tilbud å velge mellom på leiren» sier Bo Brekke, Rød Ungdom.

«Det er mye debatt og uenighet i og rundt Rød Ungdom for tida. Det er bra med mye debatt, men vi må samles om noe som vi kan gjøre noe med, også! En landsleir tror jeg er en kjempejanse til å samle radikal ungdom fra hele landet, og diskutere og få avklart endel brennende saker for Rød Ungdom og hele «venstresida». Derfor må flest mulig komme på leir, sier Bo.

RØD UNGDOM — HVA NÅ?

Hva er så viktig at ungdom bør ta ei ferieuke på Rød Ungdoms landsleir?

— Hva slags Rød Ungdom trenger ungdommen i 80-åra? Hva er en radikal ungdomspolitik? Er det viktigst å mobilisere ungdommen mot Sovjets krigsforberedelser? Åssen skal Rød Ungdom være en demokratisk organisasjon? Hva med all ungdom som ikke ønsker å organisere seg i partipolitiske organisasjoner — trengs ikke et forum eller organisasjon som kan samle ungdom på tvers av slike skiller? Her er mange spørsmål — nå trenger vi noen svar, så vi kan løse disse svære oppgavene. Jo flere som kommer på leir, jo riktigere blir svarene og jo bedre blir resultatene.

DEMOKRATISK SENTRALISME?

— Det høres ut som leiren bare er for Rød Ungdom-medlemmer?

— Nei, Det kan kanskje virke sånn når ett av hovedtemaene er Rød Ungdom i 80-åra. Men leiren er for all radikal ungdom, og jeg tror også temaet om Rød Ungdom i 80-åra skulle interessere langt utafor våre egne rekker. Ikke minst spørsmålet om demokratisk sentralisme er et spørsmål som opptar mange ungdommer også utafor Rød Ungdom. Også den nye ledelsen i Rød Ungdom er helt enig i at det har vært viktige mangler ved demokratiet i Rød Ungdom. Men hva skal vi gjøre for at medlemmene og lokal-laga får mer makt og innflytelse? Jeg syns dette er en av de tingene vi skal bruke leiren til å avklare.

— Men leiren blir ikke bare politikk. Hva annet har dere på programmet?

Nattkafe hver kveld var kjempevellykket på kulturleiren ifjor — vi satser på å gjenta suksessen i år. Vi har allerede kontakt med et par band. Og vi kommer til å ha utstyr på leiren sånn at man kan lage band på leiren også. Vi jobber også med filmer og mulighets et teaterverksted. Og ikke tro at det bare er rock og punk som er «in» i Rød Ungdom. Vi liker ska også! (He, he — reds. kom.) Så kom på leiren — vi får ikke mer moro enn vi lager sjøl.

LANDSLEIR

— Landsleir på østlandet — hva med ungdom ellers i landet?

— Vi har valgt landsleir i år fordi vi trenger en ungdomsleir for hele landet. Ungdomsbrigader rundt om på Rød Front-leirene er et dårlig alternativ.

Vi har ikke mye penger, men for dere med lang reise vil vi likevel ha en reiserabatt. Dette kommer vi tilbake til i Klassekampen seinere. Jeg vil derfor oppfordre langveisfarende om å samle en hel gjeng, kombinere ferie sørover med ei uke på landsleir.

Det vil bety mye at leiren blir en virkelig landsleir og ikke bare en østlandsleir. Så tromsøværinger, trøndere, bergensere og andre — dere er herved utfordra!

Fra avslutningsfesten på kulturleiren 79.

PROGRAMMET

Leiren vil ha 2 hovedtemaer: Rød Ungdom i 80-åra (omtalt annet sted) «Kamp mot begge supermakter Sovjet og USA» eller «Enhetsfront mot Sosialimperialismen»? Flere og flere blir mot Sovjets aggresjon, men det er fortsatt ikke «radikalt» å slåss mot Sovjet. Mer eller mindre Sovjetvenner hevder hardnakka at USA fortsatt er verst, og at «anti-Sovjet» må føre til «for USA». Ja — hva mener vi egentlig om USA?

Og NATO og ettergivenhetspolitikk? Og forholdet mellom USA og Sovjet?

Følgende seminarer er planlagt forelesing:

- Demokratisk sentralisme
- Sosialisme — hva kan vi lære av Kina?
- Oljeboring i nord. Natur/miljø.
- Eritrea (Operasjon Dagaverk 1980 går til Eritrea.)
- Sex/samliv
- Rusgift.

På flere av seminarene vil det være to innledere med ulikt syn. Vi jobber med å skaffe innledere også utenfor Rød Ungdom.

NATTKAFE OG EGNE BAND

Det blir mye musikk og kulturaktivitet på Rød Ungdoms landsleir, så det er ingen grunn til å dra på AKPs kulturleir! Vi oppfordrer alle som spiller, gjerne hele band til å ta med seg instrumentene og komme på leir. Vi satser på å få så mye lydutsatser at det også kan dannes egne band på leiren. Forhåpentligvis blir det egen kulturbrigade. Hver kveld blir det nattkafé med kulturprogram med egne krefter og noe utenfra.

For de som er interessert vil det også være gode muligheter til å drive idrett på leiren, bl.a. satser vi på kanopaddling! Blir det mange nok satser vi på egen idrettsbrigade. Idrettsdag blir det for hele leiren.

Dessuten jobber vi med noen «oversiktelser» som vi håper vi kan presentere den såkalte dagspressa (Klassekampen). Så følg med, følg med! Og hvis du har forslag og ideer til leiren, så send det inn til Rød Ungdom, p.b. 610 Sentrum, Oslo 1.

Meld deg på leir

Ja, jeg vil melde meg på Rød Ungdoms sommerleir, 20.-27. juli. Påmeldingsgebyr kr. 100,—

Navn

Adresse

(sendes Rød Ungdom, Boks 610 Sentrum, Oslo 1)

Deltakeravgift på sommerleiren er kr 400,—

TOK LO PÅ ORDET

OPPRETHOLDE KJØPEKRAFTA var LOs krav ved tariffoppgjøret. Det betyr at vi ikke skal bli rikere og ikke fattigere, men kunne kjøpe de samme som vi kunne ved siste oppgjør i mai 1978.

Erlend arbeider som kontorassistent i Postverket. Han har tatt LO på ordet og regnet ut hva han trenger i lønnstillegg.

For å opprettholde kjøpekrafta må han ha så mye lønnstillegg at det dekker prisstigningen og den økte skatten han får ved høyere lønn.

Resultatet er overraskende: En i lønnsklasse 5 (49 000) må ha mer enn 8500 kroner eller nærmere 20 prosent i lønnstillegg for ikke å bli fattigere.

Det er mer enn kravene i tariffoppgjøret. Før tariffoppgjøret er ferdig kan alt-

så Erlend slå fast at han blir fattigere. Og Erlend må vel regnes til de lavtlønte som trenger minst tillegg for å opprettholde kjøpekraften.

Gjør som Erlend, regn ut hva du trenger. Og vi er ganske sikker på at du vil finne ut at LOs prat om å opprettholde kjøpekrafta er ljug. Du vil bli fattigere. Tror du oss ikke? Regn selv!

Fra 1. mai 1978 har en arbeidstaker i lønnsklasse 5 i staten tjent (48 830) ca. 49 000. I 1978 ville han ha igjen å bruke etter skatt ca. 35 336.

Skal Erlend få kjøpt det samme i år må han få tillegg på denne nettolønna med like mye som prisene har steget. Det finner vi ut av konsumprisindeksen fra Statistisk Sentralbyrå. Den sier prisene hver måned i poeng.

Hva Erlend må ha i nettolønn nå finner vi ved å dele på prispoengene fra 1978 og

gange med prispoengene for 1980.

Erlend har regnet med prispoengene fra mai 1972, 142,2, og mars 1980, 160,9, som er de siste kjente tallene.

Nødvendig nettolønn: $(35\ 336 \times 160,9) : 142,2 = 39\ 983$.

Av skattetabellen finner han hva han må ha brutto for å få til det: ca. 57 500.

Det blir et tillegg på kr. 8500 i året. Økningen i time-lønn finner vi ved å dele på 2080 timer: kr. 4,09. I prosent blir tillegget 17,3.

Prisene vil stige i april og mai også, så i virkeligheten vil Erlend trenge et større tillegg. 20 prosent er sannsynligvis det som må til.

Selv om alle tariffkravene går igjennom, vil jeg bli fattigere, sier Erlend. Og enda er jeg en av dem som trenger minst tillegg for å opprettholde kjøpekraften.

Petter

Denne tabellen viser disponibel inntekt (etter skatt) for lønnstager med brutto-inntekt fra 40 000 til 100 000 i året.

I. Enslige	1978	1980
brutto-inntekt	disponibel inntekt	disponibel inntekt
40 000	29 930	29 884
50 000	35 910	35 784
55 000	38 780	38 614
60 000	41 650	41 444
65 000	44 360	44 114
70 000	46 982	46 694
75 000	49 468	49 142
80 000	51 788	51 422
85 000	53 976	53 570
90 000	55 996	55 550
95 000	57 906	57 420
100 000	59 676	59 150

STATISTISK SENTRALBYRÅ
Postboks 8131
Oslo-Dep., Oslo 1
Tlf. (02) 41 38 20

KONSUMPRISINDEKSEN 1974 = 100

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Gj. snitt
1978	139,2	139,9	141,3	141,9	142,2	143,1	144,6	145,0	146,9	147,0	147,2	147,4	143,8
1979	147,2	147,6	148,2	148,8	149,6	150,4	151,6	151,4	152,0	153,2	153,9	154,3	150,7
1980	156,4	158,5	160,9										

Bestill materiell fra Rød Ungdom

PLAKATER:

- ☐ stk. — Stopp Sovjet før helvete er løs à kr. 1,—
- ☐ stk. — Boikott Moskva-OL à kr. 1,—
- ☐ stk. — Kjemp mot rasisme og nazisme ... à kr. 1,—

HEFTER:

- ☐ stk. — Rød Ungdoms natur/miljø-hefte .. à kr. 10,—
- ☐ stk. — Altmagasinet à kr. 10,—
- ☐ stk. — Eritrea — landet ved havet à kr. 5,—

BØKER:

- ☐ stk. — RUs studiesirkel — Hvorfor sosialisme à kr. 35,—
- ☐ stk. — Tron Øgrim — marxismen vitenskap eller åpenbaringsreligion à kr. 67,—
- ☐ stk. — Sosialimperialismen — Sovjet i dag à kr. 34,50
- ☐ stk. — Abonnement på RUTE 80 kr. 35,—
- ☐ Jeg vil ha opplysninger om Rød Ungdom
- ☐ Jeg vil bli medlem i Rød Ungdom

Navn
Adresse

(sendes Rød Ungdom, Boks 610 Sentrum, Oslo 1)

Hva mener de sosialistiske ungdomsorganisasjonene om at vi blir fattigere? For å finne ut det har Erlend stilt 3 spørsmål til AUF (Arbeidernes Ungdomsfylking), SU (Sosialistisk Ungdom) og Rød ungdom:

1. Er det noen som helst mulighet for at jeg får opprettholdt kjøpekraften min ved tariffoppgjøret? (Er regnestykket mitt brukbart — hva er eventuelt feil)
2. Synes dere et lønnsoppgjør som betyr at store lavtlønnsgrupper blir fattigere er akseptabelt i dag? Er Norge så kriserammet og fattig at det er nødvendig? Bør jeg stemme ja eller nei utifra dette?
3. Det er sannsynlig at enkelte grupper vil gå til «ulovlig» streik i protest mot nedsatt kjøpekraft. Er det bra eller forkastelig?

-AUF svarer

AUFs primære krav til oppgjøret 1980, måtte være at dette fikk en klar lavtlønnsprofil. Vi oppfatter meklingsforslaget som et godt tatt av LO og NAF som et viktig skritt i riktig retning, og vil derfor si oss foreløpig tilfreds med dette. Lavtlønnsgarantien er et reelt bidrag til å sikre de lavtlønte

Konkret innebærer lavtlønnsprofilen at 55 000 av LOs 250 000 medlemmer i det private næringsliv vil

bli gitt et betydelig lavtlønns tillegg.

Oppgjøret for stats- og kommuneansatte er ikke klart (i det avisa lages, reds. kommentar) Trolig vil oppgjøret i den offentlige sektor følge det mønsteret som nå er godkjent. Avhengig av dette forhold, samt prisutviklingen gjør det umulig pr. i dag å si eksakt om en statsansatt i lønnstrinn 5, vil få opprettholdt sin kjøpekraft.

Om streikevåpenet bør tas i bruk i forbindelse med oppgjørets utfall, er det ennå for tidlig å si noe om. AUF vil nøye følge de videre forhandlinger, og legge de endelige resultater og konsekvenser til grunn for en slik vurdering.

AUF, som LOs ungdomsorganisasjon vil i tillegg legge avgjørende vekt på avstemningsresultatet blant LOs medlemmer.

Solveig Torsvik.

-SU svarer

Regnestykket er sikkert OK. Sosialøkonomer i SV som har regnet på det samme, har stort sett kommet fram til tall mellom 15 og 20 prosent (varierer etter hvilket lønnstrinn man finner seg på). Vi vil imidlertid påpeke at det lønnstillegget som gis ved oppgjøret også skal dekke prisstigninga i kommende tariffperiode, og den ser ut til å bli ganske høy. For ei opprettholdelse av reallønna i perioden måtte nok derfor tillegget ha ligget nærmere 20 prosent. LOs krav om opprettholdelse av kjøpekraften fra -78 holder derfor ikke mål. Dette er sjølsagt ikke akseptabelt.

Med de kravene LO har stilt er det derfor i utgangspunktet klart at resultatet (som alltid blir dårligere enn kravene) må stemmes ned. Ettersom resultatet nå på det nærmeste er kjent, og det går mot inn-

skrenkning av den lokale forhandlingsretten, blir det sjølsagt under ingen omstendighet snakk om å akseptere det.

Hvorvidt det er «nødvendig å senke kjøpekrafta» avhenger av hvilken side du ser det fra. Som sosialist mener vi sjølsagt at kampen for reallønna og opprettholdelse av levestandarden er svært viktig — ikke minst i krisetider. Vi tar også avstand fra at arbeiderne skal bære byrdene av kapitalens krise.

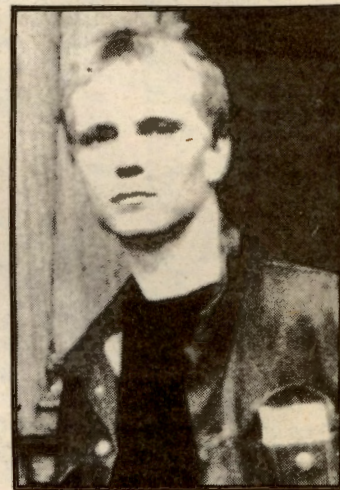
Det blir i tida framover viktigere enn noen gang å gå til lokale aksjoner som stort sett vil bli dømt «ulovlige» — for å hindre real-lønnsnedslag. Dette er sjølsagt «samfunnsskadelig» for det borgerlige samfunn, men det bidrar til å styrke arbeiderklassen. Sosialistisk Ungdom vil sjølsagt støtte opp om slike aksjoner/streiker gjennom aktivt streikestøttearbeid.

-RU svarer

1. Regnestykket virker greit. Du har i hvert fall ikke tatt for hardt i. LOs krav ligger godt under dette. Forhandlerne reduserer det ytterligere. De kommer alltid ut med mye mindre enn kravet. Dette veit alle, i hvert fall NAF. Og de utnytter det. Du må regne med, som alle andre, at LOs forhandlere går med på å sette ned kjøpekrafta di.

2. Det er ikke vi som er skyld i om Norge er krise-

rammet. Vi skal heller ikke betale for det. Likevel, penga finnes: Eksporten har økt kraftig, storkonserner og bedrifter melder stadig om rekordoverskudd, staten overraskes med inntekt i oljeindustrien på 10 milliarder mer enn ventet. Noen bedrifter går på ræva fordi de blir konkurrert ut. Det vil alltid skje så lenge det er konkurranse. Men for tiden går det utmerket for «Bedriften Norge». Det er ikke nødvendig å senke kjøpekraften til noen av dem som dette tariffoppgjøret gjelder. De lavtlønte burde få skikkelig øking i kjøpekrafta. Du bør stemme nei.

3. Rød Ungdom tar det ikke så alvorlig om streikene kalles «ulovlige». Vi mener det er bra at folk kjemper for lønna si.

Morten Lyse, faglig utvalg, Rød Ungdom

Yrkesskoleelevene aksjonerer:

KUN 2 AV 18 HAR MULIGHETEN PÅ FAGBREV

—På gymnaset har 9 av 10 elever mulighet til å fullføre tre års utdanning, mens på yrkesskolen har kun 3 av 10 den samme muligheten.

—På tradisjonelle jentelinjer som f.eks. husstell, har kun 3 av 100 muligheten til å fullføre tre års utdanning.

—Alt dette pga. for få videregående plasser.

—For å dekke behovet for fagarbeidere i årene framover, regner staten med at det trengs 13000 nye lærlingeplasser hvert år, uten å gjøre noe med det.

—I dag eksisterer kun 4000 ledige lærlingeplasser hvert år.

Dette er noe av bakgrunnen for at yrkesskoleelever over hele landet sluttet opp om Yrkesskoleelevenes og Lærlingenes Interesseorganisasjon, YLI's aksjonsdag 26. mars. Mottoet for dagen var — Gi oss en opplæring som er verdt noe!

Det har lenge vært misnøye med utbyggingen av yrkesskolen. Mens gymnaset har vært prioritert fra myndighetenes side, har yrkesskolen sakkett etter. Ikke før i det siste har Kirke- og undervisningsdepartementet (KUD) så vidt kastet blikket mot yrkesskolen. Man når de har gjort det, har de prioritert arbeid med den nye lærlingeloven og liknende innstillinger for å forandre innholdet og opplegget for opplæringen. De få nye skoleplassene som er opprettet på yrkesskolen, er i de fleste tilfeller grunnkurs på billige linjer som f.eks. husstell. Mens det er videregående plasser det først og fremst er manko på.

YLI har utfra myndighetenes egne tall kommet fram til følgende:

— Av 18 elever som be-

gynner på grunnkurs, eller det første året, kommer kun 6 videre til det andre året. Av disse seks kommer kun 2 inn i det tredje året av utdanningen, og fullfører. Altså kun to av atten har muligheten til å ta fagbrev. Dette er vanvidd så lenge en veit at det i flere fag (bl.a. innen byggebransjen) er stor manko på fagarbeidere. Mange yrkesskoleelever blir «lurt» ved at de kun får gå et år på skolen, uten å få bruk for det til videre utdanning.

I stortingsmelding 22 legger departementet stor vekt på utbygging av den videregående skolen, spesielt de yrkesfaglige studieretningene. Dette er jo bra, men når det kommer så langt som til den praktiske gjennomføringen, viser det seg at det er fylkene som er ansvarlige for utbyggingen. De økonomiske bevilgningene er som regel så små at det er umulig å følge opp departementets «velvilje» i stortingsmeldinga. Dette altså årsaken til at det ikke bygges ut flere videregående plasser på yrkesskolen og igjen bakgrunnen for YLI's aksjonsdag.

-Alle enig med YLI!

om hun er fornøyd med aksjonsdagen og om noe er oppnådd.

— Gjennom denne saken har aktiviteten på yrkesskolene steget enormt. Så og si alle er enig i YLI når det gjelder kravet om flere skole- og læreplasser. Til og med skoler som har hatt flertallsvedtak mot YLI-medlemskap, har deltatt for fullt i denne saken. Faglærrelaget har også støttet oss. Presedekningen har vært god, slik at mange har fått sympati for kravene.

— Konkrete resultater?

— Som et direkte resultat av demonstrasjonen i Oslo, hvor en delegasjon gikk opp til kirke- og undervisningsminister Førdes kontor, har vi fått et møte med toppledelsen i departementet. På møtet la vi fram konkrete tall som viste at det er for få plasser. Og at det nå er opp til myndighetene og bevilge, slik at fylkene kan bygge ut skoletilbudet.

Videre presenterte vi vårt forslag til ordning som går ut på å presse de store bedriftene til å ta inn lærlinger. Departementet var forsåvidt positivt innstilt til en slik ordning, men likevel mente de at dette måtte være en frivillig sak for bedriftene.

— Ga departementet positive tegn til større bevilgninger?

— Nei, de sa tvert om at «fylkene dessverre ikke prioriterte dette». Å legge skylden på dem er jo tulle. Så lenge bevilgningene fra myndighetene til fylkene ikke strekker til. Vi veit at fylker som f.eks. Oslo pluss flere er omtrent blakke. I Oslo må 14 klasser legges ned til høsten pga. dette. Det er direkte frekt av depte å beklage at fylkene ikke prioriterer utbygging så lenge det ikke bevilges til dem.

— Vil det bli flere aksjoner framover?

— Nei, vi vil fortsette å jobbe med saken lokalt. De skoler som har tatt opp saken skal jobbe for flere plasser på sin skole. Men vi skal opprettholde kontakten med KUD for det.

Sit-in på Sogn

På aksjonsdagen hadde de fleste undervisningsboikott eller gikk i demonstrasjonstog. Elevene på maskin- og verktøymakerlinja ved Sogn videregående skole tjuvstartet aksjonen med en «sit-in» aksjon 25. mars, dvs. de utvidet skoledagen en time. Vi spurte noen av gutta hvorfor de aksjonerte på akkurat denne måten:

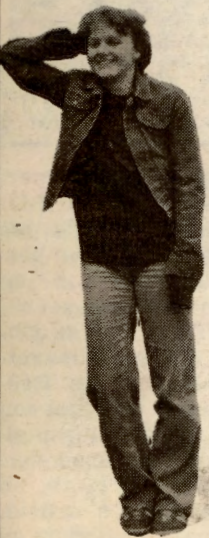
— Vi vil vise at vi er villige til å satse litt, ikke bare sitte på ræva å kreve. På denne linja kan du ta fagbrev, men når du skal ut i arbeidslivet viser det seg at opplæringa du har fått på skolen ligger på et lavere nivå enn i industrien. Vi vil ha bedre kvalifiserte lærere, skikkelige lærebøker og et fagbrev som tilsvarer det faglige nivået i indu-

strien. Ved å aksjonere på denne måten kan vi vise dette best.

— Jeg tror at folk flest vil oppfatte dette som en positiv aksjon, som viser at

skoleungdom kan ta saken i egne hender, og gjøre noe positivt utav den.

AH

Ellen Borg er leder i Yrkesskoleelevenes og Lærlingenes Interesseorganisasjon. Vi har spurt henne

Skolen Fremskrittspartiet vil gjøre til aldershjem: ALTERNATIV SKOLE

Utenfor hovedinngangen til Buskerud Folkehøgskole står en merkelig gjenstand. — Solfanger, fikk vi vite — alternativ energi-gruppa lagde den under miljø og ressurs-prosjektet.

Gjennom tverrfaglige prosjekter, kollektiv ledelse og elevdemokrati, er Heimtun, som skolen kalles, en øy i et hav av autoritære skoler. Både emnene og arbeidsmåtene er tydeligvis for mye for de erkekonserverne. Buskerud Fremskrittsparti åpnet 80-åra med å foreslå Heimtun gjort om til aldershjem.

Vårt første møte med skolen var gjennom Heimtun-koret som en fredag i april satte andre kor fra fylket stevne. Fine sangerprestasjoner og varmt vennskap mellom de forskjellige korene gjorde det et lite øyeblikk uforståelig at nettopp denne skolen har blitt utsatt for knusende kritikk og motarbeidet fra så mange hold.

I hardt vær

Flere ganger har det blåst hardt rundt skolen. Etter at deler av internatet brant ned natt til 1. april i fjor, og spesielt etter at tolv elever ble utvist p.g.a. hasj i høst, har det vanket sensasjonsoppslag til og med i de største avisene i Oslo og Bergen.

Politisk hets

Tidligere formann i høgskolelaget gikk i høst, etter ikke å ha blitt gjenvalgt, ut med påstand om at skolen var en «utklekkingsanstalt for venstreekstremister» og uten styring. Han karakteriserer skolen på følgende intelligente måte: «Med allmøtet ble skolen omgjort til et venstreradikalt miljø. De diskuterer de samme tingene som samfunnets superradikalere (...) Med temaundervisningen som er innført, kan elevene set-

te seg ned å studere en hønsesflokk.»

Aldershjem?

Lærere og elever har tilbakevist denne hetsen ved å forklare hensikten med en demokratisk og problemorientert skole. De blir støttet aktivt av rektor-kollegiet på skolen, en tidligere rektor foruten statens representant i skolens pedagogiske utvalg.

Lengst i korstoget mot Buskerud Folkehøgskole har likevel Fremskrittspartiet i Buskerud gått. Sin store frykt for demokrati demonstrerer de ved å foreslå at landets eneste skole med kollektiv ledelse skal gjøres om til aldershjem. Hva er det som får dem til å miste hodet?

Prosjektarbeid

I stedet for fag jobber elevene på Heimtun med prosjekter.

— Vi kan lære mer om samfunnsproblemer på denne måten.

Delprosjektene velges ut fra elevenes interesser og egne erfaringer. Andre krav er at prosjektet skal være samfunnstilknyttet og ha et konkret arbeidsmål.

— Erfaringer og kunnskap skal bringes videre.

Skoleåret som er i ferd med å avsluttes nå har tatt for seg fire tema. Ungdomskultur i 60- og 70-årene, arbeidsløshet — årsak og virkning, miljø og ressurs og psykisk og fysisk helse. Delprosjektene bestemmer gruppene og allmøtet.

«Det nytter ikke å gjøre noe?»

På bakgrunn av erfaringene fra i år vil man neste år lære seg bl.a. foto, drama og journalistikk, foruten å studere undertrykkingens historie og samfunnsøkonomi før man går løs på prosjektene. Dette er for å gi produktene høyere kvalitet.

Først vil man bruke syv uker på tema: Verden er delt i to, fattig og rik. Dette er den største trusselen mot verdensfreden, mener skolen.

Neste hovedtema er mer omfattende og varer i elleve uker. Skolen skal gjøre sitt beste for å gjøre tesen om at «Det nytter ikke å gjøre noe» til skamme.

I fire av de elleve ukene vil man arbeide på heltid i organisasjoner som passer til arbeidsområdene, som er sosiale spørsmål, miljø og ressurs, menneskerettigheter og solidaritet. Deretter følger oppsummering og arbeid med produktene. Etter at hvert av temaene er avsluttet, reiser gruppen på turné og presenterer produktene som f.eks. kan være et teaterstykke eller foredrag med lysbilder.

«Vis hensyn!»

Skolen har brukt flere år på å utvikle et skikkelig elevdemokrati. Derfor er allmøte høyeste organ innen skolen. Det finnes ingen «ansvarlig» rektor, med all makt, men et kollegium av tre rektorer. Skolen har felles internat for jenter og

— Her lærer du å være kritisk

— Hvorfor har dere søkt dere hit, og hva er det som gjør denne skolen så spesiell?

Grete: Personlig søkte jeg på grunnlag av at jeg har gått et år på en annen folkehøgskole, og hadde lyst til å gå et år til med mer kritiske øyne. Da jeg i tillegg hadde lyst til å skole meg mer politisk, var denne skolen midt i blinken. Dessuten høstes det innmari bra ut med kollektiv ledelse. Også er det jo elevdemokrati her, med allmøte som høyeste organ.

— Ja, sier Torgeir, Buskerud peker seg ut fordi den går inn for å utvikle din holdning overfor samfunnet. Jeg fant ut at jeg manglet masse kunnskaper, bladde gjennom oversikten over folkehøgskoler og Buskerud vant valget.

Julio: — Det er også veldig bra at folk som ikke har vært så engasjerte i politikk/samfunn fra før får mer peiling og flere inntrykk. Slik at når de drar herfra er de interesserte. Jeg havnet her p.g.a. flytting og er glad for det.

Bente: — Ja, det er virkelig sant at folk utvikler

seg her. Jeg fikk høre om skolen gjennom en jeg kjenner. Jeg så ting som skjedde med ham, — denne utviklingen ønsket jeg også å få med meg.

Grethe: — Mye er jo sosial utvikling. Medmenneskelighet. Her må du lære deg til å tåle og gi kritikk. Det er beinhardt for de fleste.

Torgeir: — Alt dette er bra og viktig, fordi det du lærer har følger du deg forpliktet til å følge opp.

Bente: — På andre skoler er det lærerne som bestemmer og gir kritikk, her

er det vi som er skolen.

Torgeir: — Vi kommer jo hit til et fastsatt opplegg, — så vi ordner ikke skoleåret sjøl i den forstand Men allmøte har mulighet til å foreta forandringer.

Bente: — Prosjektarbeidet fengte meg, — at det ikke var tradisjonelt læresystem. Jeg visste at jeg kom til å lære meg å jobbe sjøstendig her.

Julio: — Andre ting som gjør skolen spesiell er at vi ikke har noen stengte dører, — alle ting er felles. Som f.eks. felles dusj for al-

le.

— Blir det ikke mye par av det? lurer vi.

— Par! — Det har vi da ikke tid til!

Grete: — Man kommer ganske fort vekk fra det som er «grovt» og «spennende». Det er mye det adskilte som gjør internatlivet uutholdelig. Sjekking, snike seg inn på rommene. Nei, det fungerer bra her.

— Hva med rusgifter? Det blir vel en del av det med så mye folk på en plass?

Torgeir: — Vi hadde en del tillopp til alko/narko pro-

blemer tidlig i skoleåret. Allmøtet tok det opp og fjernet det problemet.

Bente: — Vi har ikke alkoholforbud, jeg tror faktisk det er grunn til at vi har eksepsjonelt lite drikking.

Torgeir: — Dessuten lærer vi her å tolerere en masse vi ikke før har tolerert. Du lærer masse om dine medmennesker.

Grete: — Så har vi jo muligheten til annetårskurs her. Jeg veit at jeg vil føle meg mye mer moden til å jobbe politisk etter enda et år her. Neste år skal 2-årskullet reise til Zimbabwe for å se på forholdene der i to måneder, og til V-Tyskland i en måned — for å se de store forskjellene. Vi tror også at den 3. verden vil overta ganske mye etter hvert.

Torgeir: — Det burde nesten være obligatorisk med 2-årskurs. Det er først etter et år du har lært deg å gå på folkehøgskole. Da har du vært gjennom de sosiale prosessene...

Vi ønsker lykke til med prosjektene, og takker for praten.

June

Lyst til

Skolen er åpen for all ungdom over 18 år. Narkotika er forbudt. Det siste året

F.E.I. og

Folkehøgskolens Interesseorganisasjon (F.E.I.) ble startet i 1973. Elevene organiseres gjennom personlig medlemskap og gjennom basisgrupper på skolen. Til nå har de jobbet mye med elevenes rettigheter til å få lån. Dessuten har de fordypet seg grundig i stortingsmeldingene om folkehøgskoler. F.E.I. gir ut Feisan, en avis om F.E.I.s arbeid. De har også engasjert en advokat som tar seg av saker som utvisninger og

Fra venstre: Torgeir (22) på andre års kurs, Grete (21), Julio (20) og Bente (22)

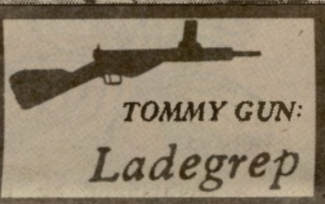
UNGE HØYRE FESTER GYMNASIAST- ENE BETALER

gutter, felles dusj, og felles ansvar for renhold og matlaging. Kombinert med streng deltakerplikt skaper dette et miljø der elevene utvikler ansvarsfølelse og respekt. — Det tar opptil et halvt år før elevene venner seg til livet på en folkehøgskole. Ved skoleårets slutt føler vi ofte at det var nå vi skulle begynne, betror en av rektorene seg til oss. Derfor har skolen utviklet et annet-års kurs for dem som har lyst til å fortsette.

Rute 80 var til stede på et morgenmøte, hvor hele skolen var samlet. Her løser man personlige og skolemessige problemer i fellesskap. På vanlige folkehøgskoler går kritikken fra lærer til elev, her lærer alle seg til å ta og gi kritikk, og alle står på lik linje. Den overordnede regelen er «vis hensyn».

Et bra tilbud

Mye av kritikken mot Buskerud folkehøgskole går på organisasjonsformen og det «liberale» reglementet. Elever og lærere vi snakket med mener det er nettopp dette som gjør skolen bra. — Dette er den beste måten å lære ansvar og lære om samfunnsproblemer på, sier de.

Elevtilgangen har vært liten i år. Dette skyldes bl.a. at mange trodde skolen var ute av funksjon p.g.a. brannen for et år siden, dessuten den dårlige presseomtalen de har fått.

Det ville være synd om et så flott tilbud til ungdom skulle bli borte, bare fordi den går sine egne veier!

Kristoffer

prøve?

har ca. en fjerdedel av elevene vært utlendinger.

Detaljert skoleplan og mer opplysninger kan du få ved å skrive til:

Buskerud Folkehøgskole
3322 Darbu

Skolen tror på sannheten i det kinesiske ordtaket:

— Jeg hører det, og jeg glemmer det

— Jeg ser det, og jeg husker det

— Jeg gjør det, og jeg forstår det.

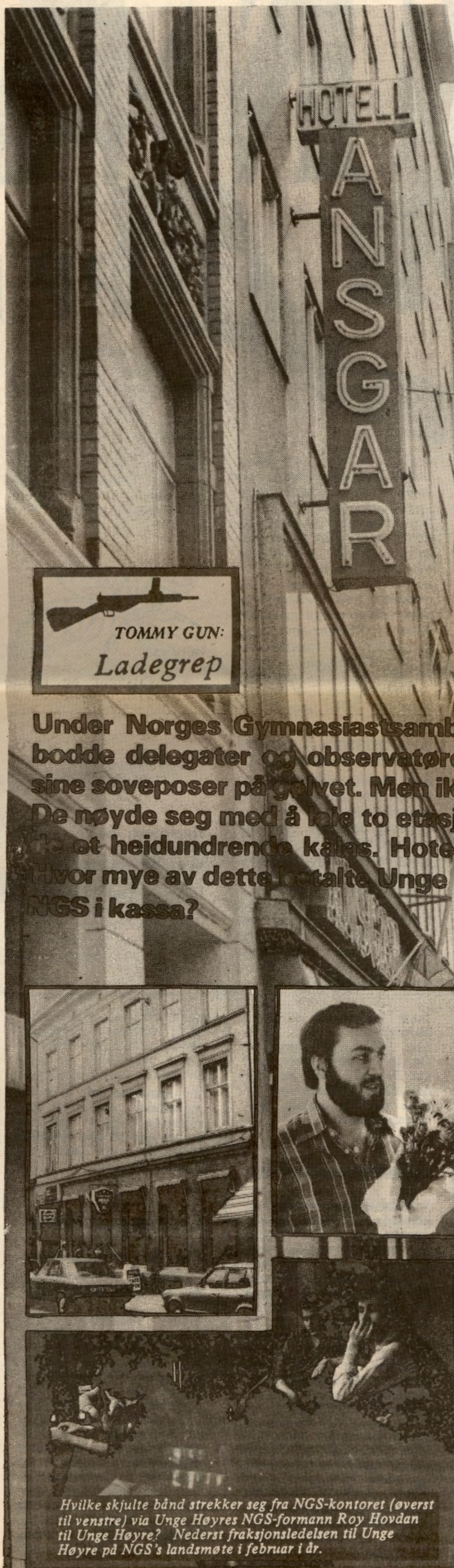
Feisan

kontraktbrudd.

F. E. I. er spesielt opptatt av at folkehøgskolene skal bestå i den form de er, en alternativ skole, atskilt fra det tradisjonelle opplegget i den videregående skolen. Så har du tenkt deg på folkehøgskole, er dette gjengen for deg.

Nevnes bør vel at det også finnes en interesseorganisasjon for de kristne folkehøgskolene, nemlig D.K.F.E.

J&K

Under Norges Gymnasiastsambands landsmøte 25.—29. februar, bodde delegater og observatører fra skolene på Berg gymnas, i sine soveposser på gulvet. Men ikke Unge Høyres fraksjonsledelse. De nøyde seg med å leie to etasjer på hotell Ansgar. Tirsdag holdt de et heidundrende kalas. Hotell og fest, ingen billig fornøyelse. Hvor mye av dette betalte Unge Høyre sjøl, og hvor mye spyttet NGS i kassa?

Unge Høyre er fine folk. Mens vanlige gymnasiaster bodde i gymsaler og klasserom på skoler i Oslo under NGS landsmøte, søkte karrierejegerne i Unge Høyre tilflukt på hotell Ansgar. Her holdt de sine møter, her holdt de sine fester. Selv om flere hadde bolig i Oslo. Det er ikke billig å leie to etasjer i et hotell. Send regningen til NGS, var beskjeden hotellet fikk da det var snakk om betaling.

Kr 5705.-

Rute 80 kan nemlig avklare at NGS den 20. mars i år betalte kr. 5705.- til mi-

sjonshotellet Ansgar, for opphold fra og med 24. februar. Dvs. si fra dagen før landsmøtet. Dette går fram av faktura nummer 1314 fra hotellet. Unge Høyre anser tydelig vis NGS som sin egen butikk siden de på denne måten lar NGS sine midler betale hotelopphold for flere av Unge Høyres medlemmer..

FEST

Også i år sikret Unge Høyre seg formannen og flertallet i NGS sentralstyret. Det gikk ikke stille for seg da dette ble feiret på hotellet tirsdagen landsmøtet ble avslut-

tet. Denne «respektable» ungdommen satte ikke mye respekt i dem som så dem raver rundt i fylla. Betalte NGS flaskene også?

NGS UTEN REGNSKAP

Kjenner styrene i NGS til dette? Betaler de Unge Høyres løsslupne hotelopphold med glede? Eller viktigere Vet elevene og elevrådene hvordan de «moderate» forvalter betrodde midler? Statsstøtte og medlemskontingent. I NGS regnskap utgjør landsmøteutgiftene den største posten. år som tidligere så man se ikke i stand til å legge fram regnskap for landsmøtet. Finnes det flere saker som ikke teller dagens lys? Gymnasiaster, krev svar på dette spørsmålet!

LOMMEPENGER

Penger kan brukes til så mangt. Unge Høyre bruker dem til å bl. a. mobilisere sine egne medlemmer til insats. Unge Høyre - medlemmer NN skulle delta på landsmøtet mot å få 500 kroner «lomme penger». Det i seg sjøl vakte ingen oppsikt. Unge Høyres fraksjonsledelse det er vanlig å smøre folk med penger her og ei whiskyflaske der. Verre var det at NN mottok sine penger, mer tilbrakte dagene på hovedstaden ute på byn, og saftig aldri sine bein i landsmøtesalen!

PAPIR, PAPIR...

De «moderate» som UH ynder å kalle seg, har dominert gymnasiastenes interesseorganisasjon i flere år nå. Her har de klart å utvikle ei papirmølle som stort sett brukes til å si til samtaler med departementet, og utsending av tonnevis med papir til skolene. Kritikken fra elevene om at NGS altfor sjelden besøker skolene, og at de ikke gjør noe for å støtte elevenes kamp blir avleid med at «Vi må jo ha ferdig denne rapporten» og «vi bruker så mye tid på og stifte sammenhefter».

KAST DEM UT!

Er du lei av byråkrati, snoring, tjueri og personlige ordeler av tillitsvern, er tiden inne for å kaste Unge Høyre ut av NGS, og gjøre den til en virkelig interesseorganisasjon.

KORN

Etter invasjonen i Afghanistan ville USAs president Carter at kornek-sporterande land ikkje skulle selje korn til Sovjet. Den fascistiske militærjuntaen i Argentina dreit i Carter og heldt fram med salet til Sovjet.

Ved første blikket kan det vere vanskeleg å forstå korleis eit land i «USAs bakgård», Latinamerika, kan gå fram slik. Det er jo tross alt USA som er den største imperialistiske utbytteren i Argentina, det er USA-eigde selskap og bankar som står bak dei største investeringane i landet. Likevel: Ting er i gang i Argentina, og i Latinamerika forøvrig. Rollene er i ferd med å skiftast. I Argentina er Sovjet på full fart inn. Sovjet aukar mest når det gjeld handel, investeringar og politisk innverknad. Etter at EF stoppa all import frå Argentina i 1977, har Sovjet-handelen auka frå 35 mill. dollar i 77 til 500 mill. dollar årleg no. Viktige delar av økonomien i landet kontrollerast av Sovjet, t.d. Argentinas største elektriskverksprosjekt, La Plata. Turbinane er sovjetiske, så La Plata er avhengig av russarane for å halde drifta i gang.

Tor Hammer:
KRINGSJÅ

Videlas militærregime er eit av dei mest brutale i Latinamerika. Fleir enn 15 000 menneske har «forsvinn», borte, drepne eller fengsla.

USA har blitt tvingt til å protestere mot desse brota på menneskerettane. Sovjet, derimot, har konsekvent støtta Videla i internasjonale fora. Både i 1978 og 79 brukte Sovjet vetoet sin i SN (bokmål: FN) for å stoppe domming av brot på menneskerettane i Argentina.

I august 1979 vitja ein russisk militærdelegasjon av høg rang Argentina og blei mottaken med pomp og prakt. Så vitja den argentinske generalen Montes Moskva. No har dei to regjeringane sendt ut ei felles fråsegn der dei «helsar» kvarandre sine herrar og sameinast om utveksling av militære informasjon og personell i framtida.

Ifjor stansa USA sitt sal av våpen til Argentina. Også her kjem Sovjet inn; gjennom Tsjekkoslovakia vepnar dei no Videla-juntaen.

Etter dette andre blikket på Argentina er det lettare å forstå Videlas haldning i kornspørsmålet. — Men kva vil Sovjet med Argentina? Eg let Carlos Perez Gresia, talsmann for Partido Comunista Marxista Leninista de la Argentina, svare:

«Russarane vil ha Argentina som sitt særlege baseområde på den vestlege halvkula. På den måten håper dei å få Latinamerika i eit knipetongs-grep, med Cuba på toppen og Argentina i botn.» (El Clarin, No. 5—80).

ANAR

FLIPP ELLER

Anarkistiske ideer har oppstått i hele menneskehetens historie. Fra oldtiden til franskmannen Rabelais i det 18. århundre som skildret sitt idealsamfunn med en eneste setning: «Gjør hva du har lyst til», har anarkismen dukket opp med vekslende oppslutning.

Anarkismen ønsker å skape en samfunnsordning med størst mulig individuell frihet, og minst mulig øvrighet. Marxister har oppfattet anarkismen som småborgerskapets individualistiske radikalisme.

PROUDHON – ANARKISMENS FAR

Den som virkelig ble anarkismens far var Peter Joseph Proudhon (1809–65). Hans skrift «Hva er eieendommen» betydde begynnelsen for anarkismen som politisk ideologi. Men i motsetning til det de fleste tror, er Proudhon en energisk forsvarer av privateieendommen. I hans idealsamfunn skal ingen lover, ingen regjering, ingen domstoler og intet politi eksistere.

BAKUNIN – MARX

I 1860-årene vakte Michael Bakunin nytt liv i anarkismen. Bakunin hevder at staten er all sann frihetsmorder. Marx og Bakunin hadde en stor polemikk gående over flere år, og Marx kritiserte Bakunin bl.a. for å forakte teoretisk opplysningsarbeide blant arbeiderne om deres klasseinteresser. Bakunin hevdet at handlingen i seg selv var god nok propaganda, og utifra det kan det med en viss rettferdighet sies at han er forløperen til deler av Baader-Meinhof-gruppens ideologi.

KRAPOTKIN – GRAVLAGT MED ERESBEVISNINGER AV BOLSJEVIKENE

I slutten av 1870-årene trådte Krapotkin fram som leder i den anarkistiske bevegelsen. Mens Proudhon var tilhenger av privateieendommen, gikk Krapotkin inn for felleseie av produksjonsmidlene og forbruksartikler, men han ville overføre dette felleseie til små selvstendige grupper. Etter Oktober-revolusjonen i 1917 dro Krapotkin tilbake til Russland og ble etter sin død i 1921 gravlagt ved Kreml-muren under store offisielle æresbevisninger.

ANARKISMEN – INGEN ENHETLIG IDEOLOGI

Å kritisere anarkismen er ingen lett oppgave, fordi anarkismen ikke er noen enhetlig ideologi. Det finnes anarkister av alle avskygninger. Alle fra Jens Bjørneboe til Baader-Meinhof har kalt seg anarkister og det er vanskelig å finne den røde (og svarte) tråden i det hele. Anarkister i Norge har f.eks. brukt Marx for å argumentere mot kapitalismen.

munismen uten at proletariatet for et visst tidsrom oppretter sin egen stat for å undertrykke det styrtede borgerskapet. Etter mitt ringe skjønn har anarkistene aldri begrunnet hvordan en skal bygge kommunismen etter at kapitalismen er styrtet.

GENERALSTREIKEN

Anarkistene går under kapitalismen imot partipolitisk arbeid. De anerkjenner bare den direkte økonomiske kampen (boikott, sabotasje og generalstreik). I motsetning til marxistene går de imot å bygge et politisk parti og hevder at generalstreiken i seg selv vil lamme kapitalismen slik at det anarko-kommunistiske samfunnet blir opprettet.

DEN NORSKE ANARKISMEN FAFS OG RAF

Anarkismen har aldri stått sterkt i Norge. De variantene vi har sett har vært den «flippete» versjonen av anarkismen. Dette i motsetning til den mer seriøse anarko-syndikalismen vi kjenner fra Frankrike og Spania. Den mest kjente anarkist i Norge er Hans Jæger fra århundreskiftet. Ellers fikk jo anarkismen en oppblomstringstid rundt mai-opprøret i Frankrike. Norge fikk en avlegger gjennom Føderasjonen av Anarkister/Frihetlige Sosialister (FAFS) som ga ut Folkebladet. Denne organisasjonen ble nedlagt og omorganisert til studieforbund i 1976. Før dette hadde den blitt splittet og det rådskommunistiske (!)

De som tror anarkismen er død, tar feil. Den vil vokse fram hver gang det oppstår opprørske stemning i et land. I alle opprør vil det finnes krefter som forkaster ikke bare borgerskapet, men en hver form for autoritet og ledelse. Men som ideologi, som redskap for å frigjøre noe som helst, er anarkismen død. Den er prøvd i praksis, og viser seg udugelig.

«ANARKISTISK KOMMUNISME»

Cafiero og Malatesta ledet ca 30 bevæpnede anarkister til angrep på en fjellandsby i Italia. Der brente de opp de kommunale arkiver, og fordelte innholdet av skattekassa til de fattige. Deretter forsøkte de å danne en «anarkistisk kommunisme» i landsbyen. Før de ble omringet og tatt til fange av myndighetene, riktig nok. I stor grad sprengte de også reaksjonære statsledere og politikere i lufta. Med det resultat at de ble nesten utryddet som følge av løsløring.

1. MAI INNSTIFTET

Anarkosyndikalistene var en viktig drivkraft i den store bevegelsen for 8-timers arbeidsdag, som kulminerte 1. Mai 1889 med generalstreik og kjempedemonstrasjoner over hele USA. Denne bevegelsen ble starten for at 1. Mai ble arbeiderklassens internasjonale kampdag.

I Europa sto anarkistene sterkt først og fremst i Spania. Delvis også i Frankrike og Italia. Det spanske CNT (anarkosyndikalistiske fagforeninger) hadde allerede i 1918 over 1 million medlemmer. Men de anarkistiske ideene gjorde den på mange vis svak. F.eks. var det i lang tid motstand mot å danne landsomfat-

tende fagforbund etter industrigrøner, fordi dette bare ville bety byråkrati. De lokale foreningene var alt. Det måtte bli vanskelig for lokale fagforeninger og sloss mot en mektig, sentralisert industri.

OKTOBERREVOLUSJON

Soldatene, arbeiderne og bøndene i Sovjet gjorde opprør mot en utrolig mektig fiende. De sloss mot godseierne og kapitalistene i sitt eget land, og ble straks etter innværet av hærer fra alle de store kapitalistiske landene i vest. På sin side hadde de revolusjonære, fattige og sultende arbeidere og bønder, som stort sett var analfabeter, lite erfaring i å styre et land. Bolsjevikpartiet sloss en desperat kamp for å organisere og få i funksjon dette vel-dige landet, så det kunne skaffe mat til befolkningen og utstyr til hæren. Anarkistene gjorde sitt beste for å hindre oppbyggingen av en stat. Makten skulle ligge hos fabrikk- og bondeområdene. De kunne ikke forstå hvor-

dan f.eks. staten måtte skatte og valte med oljeressursene og bestemme hvilke fabrikker som skulle ha olje. Det skulle være opp til fabrikkområdene selv å ordne seg avtaler. At det var stor oljemangel, og at det kun fantes olje til den viktigste industrien, var ikke noe problem for dem.

TERRORISTPERIODEN

I den spanske borgerkrigen mobiliserte kommunistpartiet for å danne en omfat-

tende enhetsfront mot Franco, da han rykket inn i Spania. Der skulle anarkister, kommunister, borgerlige grupper og småborgerskapet stå sammen mot fascismen. Anarkistene derimot finner tiden moden for å starte sin anarkistiske revolusjon. De starter omfattende bevegelser for jord- og fabrikkokkupasjoner. De forstår ikke regjeringens parole om bare og okkupere fascistisk jord. De anklager kommunistene for ikke å ville angripe små-

borgerskapet. De var helt i mot en slik bred enhetsfront, og sier at fattigbøndene bare blir mobilisert til krig mot Franco gjennom revolusjonen. Resultatet blir store indre kamper. Og hvem som vant det veit vi jo.

SMÅBORGERLIG FLIPP

Etter mai - opprøret i Frankrike og den radikale bølgen som skyllet over Europa i 60 - 70 årene vokste anarkismen fram igjen. Men nå som en i hovedsak helt småborgerlig individualistisk og flippete bevegelse. En bevegelse som var opptatt av å digge seg sjøl, ikke av å gjøre revolusjon. Den måtte i tilfelle være sykdelisk. (Her finnes en del unntak i retning av den gamle anarko syndikalismen) En anarkisme som ville fått de gamle anarkistiske lederne til å snu seg i grava av skam.

Petter

ANARKISME

POLITISK IDEOLOGI?

RAF(a) ble dannet. RAF var et forsøk på å knytte anarkismen til den syndikalistiske rådkommunismen fra Spania og Frankrike, og opptaksvillkåret var ikke mindre enn at en måtte være arbeider for å være medlem. Denne organisasjonen fikk et kortvarig liv. Men i tiden før FAFs ble nedlagt gjorde anarkistene en meget bra innsats i streikestøttebevegelsen, bl.a. for *Hammerverket* i Stavanger.

ANORG?

Etter at FAFs og RAF(a) ble nedlagt i 1976 har det vært stille omkring anarkistene. Men i 1977 dukket igjen en organisert anarkistisk organisasjon opp:

ANORG, eller Anarkistenes Organisasjon i Norge. Ved siden av ANORG finnes det noe som heter *Norges Syndikalistforbund*. Syndikalistene er de som har kommet lengst i å ta avstand fra den individualistiske flippeanarkismen. ANORG er idag en liten organisasjon, men prøver å organisere seg mer realistisk enn de tidligere anarkistiske organisasjonene. ANORG opererer både med vedtekter og eksklusjonsparagrafer.

GATEAVISA

Gateavisa har aldri vært noe organ for anarkistene i Norge. Men avisa gjenspeiler noen av de problemene anarkistene strir med. I begynnelsen av 70-årene tok Gateavisa opp mange politiske saker. Idag har avisa merkbart skiftet profil, har ensidig utviklet seg til å bli en propagandableke for fri marihuana, hasj og sex. (uten at jeg tar stilling til den siste av disse «frihetene»). Dette viser at anarkistene i Norge ikke har en samlende plattform, og de får ikke anarkistsympatisørenes til å gjøre en innsats for ideene. Det som kalles «flippeanarkismen», som i enda større grad enn den opprinnelige anarkismen er en småborgerlig ideologi, har bortimot monopol på anarkismen i Norge. Jeg tror vi skal være glad for det!

ANARKISTER OG MARXISTER ENIG OM KOMMUNISMEN

Opprettelsen av det kommunistiske samfunnet, uten stat, et samfunn som regulerer seg selv, fordi mennesket har blitt forandret, fordi menneske ikke lenger utbytter menneske, forener i det minste i teo-

rien kommunister og anarkister. Men det er velen dit striden står om.

TILLIT TIL FOLKET

Marxister kritiserer anarkismen for å være utopisk og idealistisk, men først en forutsetning: *Tillit til folket*. Jeg oppfatter dette som et hovedspørsmål der kommunister og dagens anarkister skiller lag. Marxismen, spesielt gjennom Maos bidrag, legger vekt på at massene er de virkelige heltene, og at vi selv i forhold er uvitende. Kommunisten prøver utifra denne erkjennelsen å trekke fram de bra sidene ved folk, selv om alle selvsagt er påvirket av å leve under kapitalismen. Å ha tillit til folk, er en forutsetning for revolusjon i Norge. De mest innbitte anarkister mener at folk er bortimot idioter, rasister, sjåvinister og det som verre er. Hvis folk derimot deserterer til Hjelms gate (Gateavisas hovedkvarter!) kan en muligens prate med dem, men det er også det hele. Filmene til Wam og Vennerød uttrykker forakten for folk i sin mest grelle og motbydelige skikkelser.

Fortsettelse s. 8

Rød Ungdom kommenterer: Anarkisme som politisk alternativ?

Rød Ungdom er ingen perfekt organisasjon. I Rød Ungdom har det den siste tide vært en bevegelse som har kritisert mangler i demokratiet i organisasjonen.

Anarkistene bruker slike feil i en sosialistisk organisasjon til å gå imot enhver form for ledelse og organisering. Anarkistene organiserer seg i en såkalt flat organisasjon, uten ledelse, uten at flertallet forplikter mindretallet til noe som helst.

I utgangspunktet er det klart at en slik organisasjon sikrer at alle medlemmene får gjøre hva de vil. Men hovedspørsmålet for ungdom som organiserer seg politisk er: *Hvordan skal vi få gjort noe som tjener arbeiderklassen og folket, og hvordan skal vi oppnå sosialisme i Norge?*

Et uforpliktende demokrati der alle kan si hva en vil, men der meningene ikke får noen konsekvenser for organisasjonen, kan knapt kalles demokrati. Derfor går Rød Ungdom inn for en organisasjonsform som både innebærer fullt demokrati, og en orga-

nisasjon som muliggjør at Rød Ungdom betyr noe i klassekampen. Dette betyr blant annet at organisasjonen velger en ledelse. På denne måten tar vi problemet med organisering på alvor. For anarkistene ser slike problemer ut til å være uinteressante.

Anarkistene ønsker å opprette et rettferdig og klasseløst samfunn, og vi får tro dem på deres ord. Men hovedproblemet er: *Hvordan skal vi oppnå et slikt samfunn?* Dagdrømmer er fint til sitt bruk, men vi som kjemper for å få oppslutning om sosialismen, må også vise at den er

mulig å oppnå. Et århundrelangt kapitalistisk styre kan ikke oppheves uten med makt. Er det virkelig noen som tror at borgerskapet vil gi fra seg sin egen makt, og sine egne privilegier frivillig? Borgerskapet har lang trening i å undertrykke arbeiderklassen, og arbeiderklassen har tilsvarende lite trening i å styre et samfunn. Derfor går Rød Ungdom inn for at arbeiderklassen og folket oppretter sin egen stat etter at borgerskapet er

styrtet. En stat som Pariserkommunen i Frankrike i forrige århundre. Opprettelsen av Sovjetstaten var et lignende forsøk.

Men anarkistene er ikke villige til å gi oss de redskapene vi trenger for å bygge sosialismen og oppnå det klasseløse kommunistiske samfunnet. Anarkistene er prinsipielle motstandere av enhver type stat. Så lett er det dessverre ikke å oppnå det forgjettede land. Rød Ungdom kan bare love at kampen for sosialismen og kommunismen blir en lang, hard og vanskelig oppgave. Sosialister tjener ikke på å framstille det å bygge et rettferdig og klasseløst samfunn som en lett oppgave.

Å gjøre kampen for sosialismen til en personlig flippegimmick tjener bare borgerskapet!

Bjørn Bræver

-Khmergeriljaen slåss for verdensfreden

— Solidaritetsarbeid for Kampuchea i dag er ein kamp for små land sin rett til nasjonalt sjølvstende. Dette er ein svært viktig kamp i verda nett no.

Vietnams overfall var ingen «redningsaksjon», men eit siste forsøk i ein lang strid for å ta over kontrollen i Kampuchea. Dei makta ikkje få i stand ein «revolusjon» i landet. Derfor måtte dei ta skeia i eiga hand og herta det. Korhen noko slikt enn skjer i verda er det vår forbanna plikt å protestere.

Det seler George Hildebrand, amerikansk Sørøst-Asia-ekspert, i ein samtale med Rute 80. Han er sikker på at Vietnam vil lide nederlag i Kampuchea, sjølv om kampen vil bli både vanskeleg, lang og hard.

— Khmer-folket vil aldri godta ein okkupasjon, held Hildebrand fram, — vietnamesarane kan ikkje stole på sine egne quislingar eingong. Nyleg måtte dei avvæpne ein heil Heng Samrin-bataljon på 500 mann. Det seier litt om forholda.

— Berre Sovjets hjelp har gjort hærtakinga mogeleg, seier han vidare. Ekkoet fra 2. verdskrigen blir klarare. Han starta og med at sterke land gjekk til åtak på svake land. Derfor slåss khmergeriljaen for verdensfreden i dag. Alt som gjerast mot aggresjon er bidrag til verdensfreden.

— Kva kan Noreg gjere for å hjelpe khmerane?

— Mykje kan gjerast: De kan sende mat og medisinar til flyktningane og geriljaen, og de kan sende leger og sjukepleiarar. I det helle alt som kan brukast og alle som kan hjelpe til vil kome godt med. Eg håper den norske regjeringa ikkje vil godkjenne quislingregimet i Phnom Penh. At ho ikkje gjev etter for Samrin-styret sin utpressing.

— Synest du det er ein god ide å samle solidaritetsarbeidet for Kampuchea, Eritrea og Afghanistan i ein anti-sovjetisk front?

— Ikkje heilt. Vi treng spesielle organisasjonar som jobbar sjølvstendig med kvart enkelt land. Kvart land har sine spesielle forhold. Det er deira nasjonale rett å bli behandla kvar for seg. Men på den andre sida kan vi ikkje unngå å leggje merke til at noko er i gang i verda. Den supermakta som kallar seg den 3. verdas «naturlige allierte» utgjør nett det største trugsmålet mot små land sitt sjølvstende. Derfor bør vi så langt det er mogeleg samordne solidaritetsarbeidet for å pelke på den felles kjelda til åtaka.

Nyleg hadde vi ein vellukka demonstrasjon i California, der Kampuchea Support Committee gjekk saman med fleire ulike frontar og grupper, m.a. iranarar. Det er i slikt praktisk arbeid vi må gå saman mot Sovjet.

— Er OL-boikott eit godt kampmiddel?

— Eg veit ikkje om det er det beste, men det viser i alle fall noko. Eg tykkjer parallellen til Berlin-OL i 1936 er klar. Når det var rett å boikotte då, så kvifor ikkje no?

Når det gjeld Carters utkjør, har han ikkje gått ut på ein intelligent måte. Han skulle ha lufta saka og gjeve andre land sjansen til å uttale seg. No har han på eit vis sette landa under press. OL-boikott har nesten blitt eit spørsmål om støtte til USA.

— Her i Noreg har grupper som ikkje stør Afghanistan-invasjonen gått mot OL-boikott med nett den grunnlegginga (t.d. SU) Kva seier du til det?

— Eg tykkjer at det ikkje er nokon god grunn til å delta berre fordi Carter ønskjer ein boikott. Det er å demonstrere sjølvstende i forholdet til USA, javel, men på kven sine premisser?

Det er klart at Sovjet driv aggresjon, og at noko må gjerast. OL-boikott er eitt tiltak, men absolutt ikkje det einaste, — eller det beste. Vi må sjå på spørsmålet uavhengig av kva både Carter og Bresnev vil, finne ut kven som taper og kven som taper på om vi deltar eller blir heime, og så velje.

— sluttar Hildebrand, reisande i Kampuchea-solidaritet og sann internasjonalist.

Tor Hammer

— Sjølv om det er Sovjet som er på offensiven no, må vi ikkje gløyme at det finst to supermakter. Dei store USA-selskapa sin makt — og profittthunger er like stor som før, seier Sørøst-Asia-eksperten George Hildebrand til Rute 80.

Countryfrelst?

Innrømmes herved: jeg er mindre frelst nå enn før.

COUNTRYFEST 5

Kjedelig, uinteressant og trøttende. Eneste lyspunkt: Ett potpourri fra NSBs 125 års jubileum (vist i TV trur jeg). Om du liker denne typen musikk bør du høre godt etter i platebutikken før du kjøper.

Countryfest 5 m/ bl.a. Lillian Askeland & Vidar Lynn Andersson (Arnesen) TLS 3060

Nok et blinkskudd

Gjennom år har jeg lært Folque å kjenne. Deres egen «folque-rock»-stil sitter støtt i huet etter en gangs høring. Gruppa som vel aldri har stilt med samme besetning på to plater (tror jeg) utvikler seg musikalsk-teknisk. De stiller med en syngedame som har god stemme, men som av og til virker noe spe (alene), og de burde forsøke mer kor.

Plata er etter det jeg kunne høre jamnt god, uten spesielle svakheter. Men smaken min oppdaget to spesielle styrker. (De er også å finne på singelen). «Hjuringstev» i godt rockedriv og presist arbeid mellom instrumentene. (Noe av æren for det faller vel på produsenten).

«Det er ikke her å høre tel» har en egen blanding av vise-rock-folque-stil med drivende bassrytmer i lett reggae.

God teknisk kvalitet, produsert av Arvid Espere (som også spiller enkelte av låtene på bass og har Veslefrikks 1980 på produksjonssamvittigheten sin. Dette produktet setter Folque i de fremste rekker (høres høytidelig ut men...) av musikkgruppene våre.

Folque
Fredløs
Mai 8001

TA EN KJANGS

Får du aldri nok av di så har det i kjeften/ di så sidde å legge ud/ alt det di har greia på/ ting så ingen kan forstå/ prøve å ta råttå på/ di så gidd'a høre på.

Du leser riktig, det er stavangersk, på plate, ikke av disse små med to låter på. En hel langspillplate med dels rolige poplåter åla Stavanger-ensemblet, dels lette reggaerytmer åla de samme. Stavanger-ensembls sound er sjelden, og den ligger i den «røykhese» stemmen med nesten stemmeskiftefalletter. Gruppa skaper en original visepop som er vanskelig å forklare, det bør høres.

Ingen vil angre på å kjøpe dette.

F.B.

«Ta en kjangs»
(da vel)
Stavangerensemblet
STEN LP 001

Norsktopp mani

For å få en låt på den overnevnte toppen og få all den gratisrekla-me dette er, må den innspilles på Norsk.

Derfor har Talent fått oversatt to av Njaal Helles låter fra LPen (som sjelsagt er på engelsk), og de er lagt på hver sin side av en singel.

Låtene er drivende og gode, og jeg ville ikke nølt med å kjøpe det, men det er snålt å høre den dialekten på plate.

Njaal Helle
Disco-friken/Magnus og Marit
Hyper people/Jenny
TS 095

for fansen

En av de etterhvert mange «sjøllagde» singler som prøver å bryte med de store plateselskapenes utgivelsesmakt. Denne 45'ern er ingenting spesielt, og det behøver den vel heller ikke være, den er som de fleste laga for fansen. Lett reggae-rytme i «På vei hjem» gjør at låta driver, men ellers er den ensformig kjedelig. Mangel på forandringer i melodien gjør at du ikke gidder å høre etter. Egner seg sikkert på full guffe.

Absolutt en skive for fansen, ellers lite å satse på.

F.B.

The Aller Vørste
«På vei hjem»
Blålys
DGH 01

internasjonalt sjølmord

En artig vri på pønk/nybølge.

«Holocaust» blir snakka inn på tysk (følgelig kan ikke jeg si hva den handler om). Rytmen gjør hele visa, drivende og sterk.

Musikalsk får gutta det bra til, men de virker lite samkjørte. Verdt å anskaffe seg, om ikke annet så for samledillas skyld.

FB

Sjølmord:
«Holocaust/Super-tankerne kommer»
MAI 58

»TONKRAFT»

Svensk radio har et program de kaller »tonkraft». det er et direkte, live-program, og det er kjente og ukjente grupper. De har nå gitt ut en dobbel med noe av musikken fra 72 - 74. Det er bl. a. Hoola Bandoola, Peps og Samla Mammass... Til og med et balalaikaorkester med 60 folk har de skaffet seg. Det er for det meste blues som blir spilt og Peps gjør det best. Men de er ikke uerfarne de andre heller. Det er en verdifull innvestering.

FB

MNW

MNW fyller 10 år og 100 plater i år, med dunder g brak. En dobbel LP med noe av det beste, er det blitt. Samtidig som det er en presentasjon av all den musikken de har gitt ut. Slik at en side er folkemusikk osv. Plata er for samlere, men andre vil like å ha den hjemme for å trekke den fram når det blir snakk om den ene eller den andre svenske gruppa.

FB

Feels like heaven

Med ørten og tyve musikere stasjonert i PYE-studio, London og Inger Lise her i Oslo har man laget en meget god og hørbart disco-plate. Ikke bare er den musikalsk som en disco skal være, men Fru Rypdal (unnskyld) KAN bruke stemmen. Hun synger med følelse, bruker hele registeret av innlevelser.

Toten-dama tilhører sangeliten ikke bare her hjemme, men bør

så absolutt gjøre seg andre steder også. «Sign Language» er en disco(/funky)-plate for alle oss som nekter discoen å dø ut, men som liker den. Vel verdt å kjøpe.

Inger Lise Rypdal
Sign Language
TLS 4028

MESTER VERK

De store ord må fram. Warren Zevon har levert en enda bedre country-rock LP.

Musikken er mer levende enn noe jeg har hørt på lenge. Hardt og brutalt til tider, rolig og følsomt der tekstene trengjer det. Som vanlig er Waddy Wachtel gitarist i bandet, som for anledningen er ytterligere forsterket med bl.a. Don Henley og Leland Sklar fra Eagles. Warren sjøl behandler de fleste instrumenter, best på pianoet.

Tekstene er jordnære og aktuelle. Som tidligere synger Warren om tapene i det amerikanske samfunnet. Narkotika, sjølmord, drømmen om kjærlighet og ei bedre tid står sentralt. Leiesoldatens dilemma: penger eller rettferdighet åpenbares i «Jungle». Jackson Brown korer på gammel-rock-låta «A Certain Girl». Og Linda Ronstadt setter prikken over i-en på den meget sterke «Bed of Coals». Ellers vil jeg framheve «Jeannie needs a Shooter», en western-ballade co-written med Bruce Springsteen.

Er du lei av kommersoppens ni-kjedelige C&W etterlikninger anbefales denne plata betingelsesløst.

Warren Zevon:
Bad Luck Streak In Dancing School.

Asylum SE-509

TOMMY GUN

SELECTER

Den tredje av de tre store ska-band i England har kommet med LP. I motsetning til Specials og Madness har denne gruppa flertall av svarte musikere. Musikken bærer også preg av det. Den rene reggae-rytmen ligger mye klarere i dagen enn for de to tidligere nevnte.

Den gamle 60-tallska'en er ikke så opprokket her. Selecters musikk er mindre påvirket av penk og annen rock. Jeg synes dette er negativt, fordi

det blir ikke det samme drivet. Det svinger ikke så mye av denne som av Specials/Madness.

Selecters har laget en ny innspilling/versjon av ska'ens første slager «My boy lollipop». De har drept den om til «My collie» (Not a dog). Collie kommer av marihuana, og teksten handler om hvor «hey» en blir av «collie». Her har vi det igjen, med en gang det kommer et band med mer direkte røtter til Jamaica, så dukker marijuanaen opp. Bortsett fra det, så er My Collie sammen med Missing Words, de to beste melodiene på LPen. Gruppas kvinnelige vokalist, Pauline, synger virkelig bra. Hun, alene gir gruppa et særpreg.

For di jeg har ska-dilla, og fordi veldig mange ikke veit hva ska er i det hele tatt, vil jeg anbefale plata. Men jeg må innrømme at jeg gir lallefall Specials og Madness ei stjerne mer. (Så fikk jeg da sagt det).

ska'mpen

FM

«Fiendens Musik» er produktive, og gir på nytt ut en LP. Den er heseblesende i stilen, springende, lett, morsom. De som kjenner fienden, le vite hva de går til, men her godt etter på side to. Det var hakk på min, og det kan ha vært presingen.

FB

FIENDENS MUSIK
HÅRTE HÅTER & ANDRE AVERTER

GET HAPPY

ELVIS COSTELLO and the ATTRACTI-ONS
GET HAPPY!!
Smash slept 7

Get happy, er tittelen på Elvis Costellos nye LP. I utgangspunktet liker jeg Costello ganske bra, særlig hans forrige LP «Armed forces» var herlig. Men jeg må innrømme jeg ble litt skuffet nå. Oppfordringen som ligger i tittelen, slo ikke til for meg.

En ting er litt spesiell med plata; Ti spor på hver side! Dette for å tilfredsstille frustrerte Hi-Fi-entusiaster, som ikke har hatt denne muligheten siden 1967, i følge et utsagn på coverets bakside (forbehold tas mht. engelskkunnskane).

Musikalsk er plata så altfor lik, nærmest en kopi av andre ting Costello har gjort. Det dukker stadig opp, enkeltvis strofer som fenger. Men jeg får hele tiden den samme følelsen av at dette har jeg hørt før. Hvis enkelte låter skal trekkes fram må det bli den rolige Men stort sett

GET HAPPY

synes jeg det gamle «drivet» fra hans tidligere LP'er mangler to-tall.

Tekstene har jeg dessverre ikke skjønnet så mye av. (Tror det er mye love ute og går...)

ska'mpen

Norges Simon og Garfunkle

Asbjørn Krogtuft & Lars Børke (eller omvendt) = LASA = god musikk. «Released» er dere foreløpig siste produkt, med noe mer fart enn vanlig. Lett blues-rock for det meste.

Jeg kunne si at plata svinger, at den har stil, men med musikere som Knut Riisnær og Pete Knutsen skulle det bare mangle.

Med norske toppmusikere og bra rolig musikk som i «Nordic Blonde» og «Graveyard Paradise» er det verdt å investere i olje for menig-Ola også.

F.B.

LASA
«Released»
Talent

EN FRUSTRERT INTELLEKTUELLS HISTORIE

For tiden er det «populært» å skille seg. Både unge par og eldre, mer etablerte ekteskap rives opp fra en tilsynelatende trygg grunn. Det er et tegn på en urolig tid.

«Drift» er beskrivelsen av et slikt ekteskap, men den er ikke bare det. Det er boken om de frustrerte, usikre, intellektuelle, for dem (av en?).

Elrik Øste, den 34-årige gymnaslektor, er det levende bildet på en som står midt mellom fornuften og begynnelse sin intellektuelle sjelevandring gjennom seg sjøl.

Bak «Drift» ligger det enda en historie som også er viktig nå. Den politiske aktive som oppdager den brutale virkeligheten, at drømmene og idealene

Espen Haavardsholm
«DRIFT»

JÆVLIG MESTERVERK

- THINK YOU'RE IN HEAVEN, BUT YOU'RE IN HELL, Bob Marley.

»Å være ung er for jævlig»

Denne boka handler om en av de ca. 5000 heroinmisbrukerne i Vest-Berlin. Christiane F. forteller med sine egne ord hvordan hun begynte med hasj, og var dreven i å sette heroinsprøyter allerede da hun var 13. Språket er litt stivt. Kommer vel av oversettelsen. Burde vært lest

gjennom av noen norske ungdommer for å gjøre det likt deres språk. Men jeg synes boka gir en bevisende beskrivelse av hvilke helvete de narkomane må leve i: Prostitusjon, tjueri, stadig angst for ikke å ha nok stoff til neste morra, for å slippe den forferdelige nedturen, foreldras maktlesshet osv. I begynnelsen syntes Christiane at narko-miljøet var det tryggeste sted i verden. Alle var venner og delte alt. Men det var en illusjon - harde stoffmiljøer er preget av ag-

ressiv krangel, hver tenker på seg sjøl. Når vennene dør rundt henne som fluer, den yngste bare 14 år, reagerer de nesten ikke.

Skildringen er et glødenødsrskrik mot kapitalismen mot den kalde drabantbyen, rikinga som tjener på narkotikaen, politiet som ser gjennom fingra med misbruket. Ikke minst manglende behandlingsplasser. Det Cristiane kommer til er reint humbug, og hjelper henne ikke det spott. Flere

ganger prøver hun å slutte frivillig - men etter abstinensen er over, og hun skal ut i det «normale» samfunnet igjen, har hun ingen steder å gå. Automatisk trekkes hun til undergrunnstasjonen Zoo der de eneste vennene hennes er - de narkomane. Dette er det eneste miljøet de har. Hver gang hun har problemer flykter hun med et «skudd».

Sjøl lærte jeg mest av hvordan og hvorfor ungdom går over fra svake til sterke stoffer, blir fysisk avhengig. Christiane avviser tanken om at de blir hurt av langere. Hun går over til stadig

sterkere stoffer fordi det er stoffere høyere opp på dopstigen, ja - du er ikke ordentlig med for du setter sprøyter. Hasj - folk blir forakta. Piller, hasj og LSD gir ikke ordentlig rus etter en stund - hun må prøve heroin - så er det gjort. Gjengen lever i en drømmeverden med fullt av illusjoner om at jeg er ikke avhengig, vi slutter etter denne turen osv. Hele tida lurer de seg sjøl. Denne boka støtter ikke ideen om at en blås hver lørdag er ufarlig. Fri hasj, eller ideen om at du lett kan holde deg unna hardere stoffer hvis du bruker hasj. Jeg kan ikke

skjønne at det er så annerledes i Norge. Utfordrer de som mener noe annet til å lese boka og ta pennen fatt. Skriv til Rute-80. Jeg tar gjerne en debatt.

gekå

Christiane F.
»Å være ung er for jævlig»
Aschehoug & Co.
Fås i bokklubben Nye Bøker.

SPYTT UT I RUTE 80

Kven viser veg, Tor Hammer?

Eg synest det var ein grei artikkel du hadde om Iran i forrige nr. (Kringsjåspalta). Eg er heilt einig i at det er svært viktig og gledeleg at Bani-Sadr går så ope både mot USA og Sovjet. Men eg reagerar på det siste avsnittet ditt. Det er ingen tvil om at Deng Xiaoping har stor makt i Kina, men tilhøyrer han ein høgrefløy? Sjølsagt bør og skal vi stille oss kritiske til kinesarane sin politikk, også utanrikspolitikken. Men eg synst det verkar tynt når du framstiller det slik at Iran viser vegen fram, medan Deng & Co sporar av. Kven har levert den beste analysa av stoda i verda i dag? (3verder-teorien) Er det Iran eller er det Kina?

Dette må du forklare nærare, Tor Hammer!

Mikke

Du spør om Deng tilhøyrer ein høgrefløy. Ja, eg er sterkt overtydd om det. I fleire år tilbake har han vist dette gjennom politiske linjer og praksis. Han meiner utviklinga av produktivkreftene er det aller viktigaste ved eit sosialistisk samfunn. «Same kva farge katta har... (obs.)» tykkjer eg er eit reaksjonært slagord.

Deng står teorien om at dei intellektuelle er ein del av arbeidarklassen, og at «tida for dei store klassekampene er forbi». Han har gått til åtak på massane sin yringsfridom («dei fire store rettane») og kjempa for styrking av borgarskapet sin rørslefridom. Den ein-sidede svartmålinga hans av kulturrevolusjonen er ikkje berre ein personleg vendetta, men heller eit uttrykk for ei borgarleg/byråkratisk linje.

No vil eg ikkje avskrive Deng heilt. Han har sine gode sider, og eg trur at han kunne ha gjeve eit bidrag til ei rett utvikling om nokon hadde helde han i øyra. Det som eg synst er farleg, er at han har fått fritt spelrom.

— Og kva seier han vel sjølv: «I saker som har med klassekamp og indre partikampar å gjere, har eg stadig vist høgrefløy-tendensar» (Dengs sjølvkritikk, 1966).

Når det gjeld vegvisar i verda, er eg samd med deg, Mikke. Eg står 3verder-teorien. Eg meiner han viser veg for folka og nasjonane i den 3. verda. Han peiker ut dei to supermaktene som ho-

vudfienden, og den 3. verda, som hovudkrafta i kampen mot dei. Men for meg synest det som om Kina ikkje følgjer denne teorien no. Diplomatiske aktivitet for sikring av Kinas egne nasjonale interesser har kome i forgrunnen. Eg kan godta det. Landet må ha lov til å følgje ei slik line, spesielt når verda er så uroleg som no. Men noka eksempel for landa i den 3. verda kan ikkje ein slik utanrikspolitikk vere; t.d. kan ikkje eg forstå at nærare kontakt med USA er vegen å gå for 3. verda-land.

Det var i den sammenheng eg drog fram Iran som noka positivt. Ei anna sak er det at utviklinga har vist at ambassadeokkupasjonen isolerer landet, at Khomeini undervurderer trugsmålet frå Sovjet, og at Bani-Sadr har mista mykje av støtta til den uavhengige politikken sin.

Men slikt kan ein aldri vite på førehand, materien er i stadig rørsle....

helsing tor hammer

Stjærnedryss

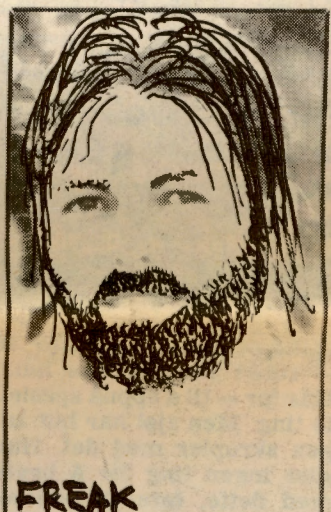
DRONNINGFRISYRE I

SE OG HØRS DRONNINGFRISYRE

«Familiebladet» Se og hør er ikke fornøyd med dronning Silvias konservative holdning når det gjelder hårfrisuren. Under mottoet «alt kler den smukke» har de foretatt en fotomontasje med forskjellige vår- og sommerfrisyrer.

DRONNINGFRISYRE II

RUTE 80S DRONNINGFRISYRE

Rute 80-redaksjonen sier seg så hjertens enig i kollegaene fra Se og hør sin påpeking av konservatisme fra dronningens side. I forrige nummer trykte vi et innlegg som kritiserer ml-bevegelsen for konservatisme, men jammen ser det ikke ut til at denne stygge basillen, som kan ramme noen og en hver av oss, også har tatt turen over til Sverige. Hvorfor ikke prøve et par radikale fasonger, Silvia? I håp om snarlig bedring, bringer vi her et par forslag som sammen med de to andre sikkert vil hjelpe deg på gli. Tvi, tvi, Silvia — hvis du ikke skulle være fornøyd så må du bare kontakte oss. Vi har mange overraskelser på lager, kan du tro.

SLAPP REGGAE... Hva har skjedd?

«Jeg gidder ikke dra på sommerleir i år!» «Lagsmøtene er så kjedelige, så jeg hopper over et lagsmøte nå og da!» «Jeg orker ikke drive med politikk hele tiden!» «Jeg tar meg en blås nå og da, kan ikke skjønne at det skader!»

Vel, tidene forandres, alt er ikke som i 1975. Men vi som er med i en revolusjonær organisasjon som Rød Ungdom, har faktisk en del forpliktelser. Å kjempe for forandring og revolusjon er ikke noe teselskap. Situasjonen i Rød Ungdom er faktisk slik at hvert medlem betyr mye. Hvis alle Rød Ungdoms medlemmer kaster bagasjen, og ser på det å drive

politisk arbeid som en viktig del av livet, blir ungdomsforbundet en stor politisk kraft. Men liberalisme internt i Rød Ungdom skader utviklingen av ungdomsforbundet, og hindrer oss i å gå framover. Alt er ikke perfekt, men hvis vi ikke går på lagsmøter, hvem er det vi da mener skal ta ansvaret for Rød Ungdom? Vel, vi har alle våre svakheter, ingen av oss som enkeltpersoner er perfekte, men skal det hindre oss fra å kjempe for å gjøre en bedre innsats for ungdomsforbundet?

Bjarne Brorson
p.t. i Pamplona

Jeg synes det er en tendens til at Kvinnefront-jenter legger mer og mer vekt på å være «kvinnelige» av utseende. Det er et faktum at mange er opptatt av motene, følger dem og dessuten har tatt fram sminkeringen igjen.

Er dette de samme jentene som for noen år siden gikk rundt i utslitte olabukser og islender?

Må folk bli sånn når de blir eldre, eller har det skjedd noe oppe i hue på folk?

Er det ikke noe viktig lenger å ta avstand fra motehysteriet og de motene som framhever kjønnet hos kvinnene? Trange skjørt og vrakk på baken, høye hæler og dådyrøyne; er det mindre viktig å protestere på dette nå enn for noen år siden?

Svar 'a, jenter, jeg blir litt fortvila når jeg ser pyntedokker.

KF-jente

Brev vi fikk

Gratulerer med nytt navn! No bør RU-arar kutte ut videre klaging, suring og diskusjon om navnet. Aviser har fått eit tørt navn, no er oppgåva og selge den.

Det første som slo meg da eg vart overaska med det nye navnet, var Rolling Stones sin kolosale rockelåt: Route 66, og med det slo navnet rett inn i hjartetene mine.

Men - det var slik ein kjedelig og grå lay-out, og for ikkje berre og kritisere så sender eg med eit svært godt forslag til ansiktsløfting. Eg skal skaffa minst to abonnentar hvis dette blir nytta!

Hald ruta!
AS.

Takk for et brev som varma hjerterøtene mine, AS. Det er mange måter og tolke navnet på. Fra andre har jeg hørt: Rute 80 - den riktige ruta inn i 80-årene. Det får være opp til hver enkelt og tolke som han/hun vil.

KGL

REAKSJONER FRA STJERNEHIMMELEN

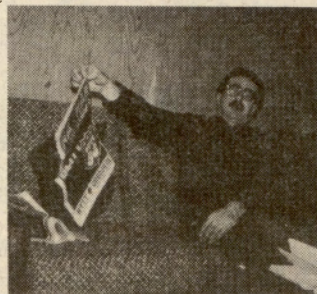
Vi trykker her en del reaksjoner og synspunkter på forrige nummer av Rute 80. Meningsytringene kommer fra mer eller mindre kjente personer, og reaksjonene er spontane.

Pål Steigan, formann i AKP:
— Lite innbydende. Må liksom sette av en tid på timeplanen for å få meg selv til å lese den.

Hilde Haugsgjerd, ex-redaktør i Røde Garde:
— For lite politikk...!

Abonnent, Førde:
— Hadde du (Rune) vore her da eg fekk ho i posten, så hadde du fått deg ein på trynet. Eg heldt på å le meg forderva.

Tyst, layout i Klassekampen:
— Bra. Fortsett med å slå dere enda mer løs. Jo mindre tradisjonelt, jo bedre. Hvis noen kritiserer layouten deres for å være sær, så tenk mer på hva dere mener som lager avisa.

George Hildebrand, Serost-Asia-ekspert:
— Hvorfor så USA-preget? Jeg trodde dere ville ha dem ut herfra. Ellers en meget eksklusiv avis sammenliknet med tilsvarende i USA. Enig i at dyrking av symboler som f.eks. hammer og sigd, grenser til fetisjisme.

Where have all the young men gone?

Hva med mannsrolla?

Terje Hoel:
«Det store manneopprøret»
Gyldendal 1979,
121 s.

Bokas hovedperson er mann, i slutten av 30-åra, gift og har to barn. Sammen med naboen vil han ta et oppgjør med kjønnsrolla si. De tar halvdagsjobb og danner en klubb, Løvetannens Menn. Gjennom den slåss de for «mannebevissthet». Selnere får de med seg koner og barn, og boka ender med en demonstrasjon i hovedstaden.

«Det store manneopprøret» er lunt og ledig skrive. Men når det er sagt: Den innfridde absolutt ikke forventningene. Jeg hadde venta

en mer klar og djuptgående kritikk av mannsrolla. Hoels oppgjør er svært lettbeint. Kanskje av den grunn forsvinner kjønnsrollespørsmålet etter hvert og flyter over i et allment felttog mot forbrukersamfunnet å la Fremtiden i våre hender. Derfor får vi heller ikke noen forslag til mulige løsninger, alternative mannsroller.

«Kampen vi skal føre, må gjelde begge kjønn», sier Hoel til Aftenposten 16.10.79. Riktig det, men jentene har alt kommet et stykke i sin forståelse av problemet. Vi fra den andre halvdel trenger sårt til en skikkelig start. Terje Hoels «mannebevissthet» er etter

min mening for vag, for uklar, til å kunne fylle en slik oppgave. Likevel — svakhetene til tross — boka er lesverdig, den.

Anders

Glimt fra «Det store manneopprøret»: — På romerbader ser man mannsamfunnet helt avkledd. Man ser riktignok damesamfunnet også, men det er på andre ukedager, så det vet jeg ikke noe om.

(s. 35)

— Den offisielle mening om menn er at vi bare kan uttrykke følelser ved hjelp av underlivet. Så hvis en mann har følelser for en annen mann, må det også være via underlivet, naturligvis. Det er akkurat slike holdninger vi vil motarbeide med Løvetannens Menn. Vi vil ikke være redusert til skaffedyr og kjønnsatleter, men bli godtatt som det vi er. Hele og sammensatte mennesker.

(s. 67)

I de siste tre numrene av R-80 har vi forsøkt å kjøre en debatt om kjønnsroller/samlivsproblemer, spesielt mellom gutter og jenter som kaller seg progressive. — Folk som prøver å bryte med gamle rollemønstre, folk som kjemper mot kvinneundertrykking.

June og Anders starta denne debatten i nr. 9—79, og vil prøve å samle trådene litt.

Først vil vi takke for de innlegga vi har fått, — bra at noen reagerer. Men vi syns at vi har fått altfor liten respons. Vi har f.eks. ikke fått ett eneste innlegg fra gutta. Det gjenspeiler jo holdningene innafor Rød Ungdom. Vi vil ta opp litt av det som Helene skrev i nr. 1—80 og det Hanne skrev 12—80.

Helene angriper først og fremst det at folk prøver å

spille på gamle kjønnsroller — roller som de ikke innestår for — til å oppnå spesielle ting. Men sjøl har hun ingen skrupler med det. Hun gjør ingen ting for å bryte med dette, føre en politisk kamp på dette området. Hun benytter seg av metoder som hun sjøl forkaster og kaller råtne. Skjønnere hun ikke at nettopp hennes egen holdning er en god støttespil-

ler for å beholde gamle kjønnsroller? Det var den gamle visa om teorien og praksisen da, veit du...

Videre sier hun at løsningen er å ta det beste fra begge roller og legge litt litt, og forkaste det dårlige. Da vil vi — om det ikke er for mye forlangt — gjerne vite hva Helene syns er bra og dårlig. Dette er en konkret utfordring, Helene!

Så over til Hanne. Vi mener at hun bommer på målet. Vi er uenige i at vår problemstilling er en avsporing. Du sier at problemstillinga vi har stilt er lite viktig i forhold til det du anser som viktigst, nemlig jentenes rolle og deres kamp for frigjøring. Vi tror ikke jentene kan ha

framgang i kampen for frigjøring uten at også gutta er med på det. Det er nettopp dette vi vil slåss for innafor RU. Til nå har denne debatten blitt underprioritert av gutta i RU, — det hele har blitt jentenes bord.

Vi er litt usikre på hvordan disse tingene kan løses, og dette synes vi diskusjonen bør dreie seg om i framtida. Vis litt respons!!!

Gutta må jo vise interesse for jentenes krav og kamp.

— Lese bøker, delta i diskusjoner, i det hele tatt: Vise en gang for alle at de er så framstegsvennlige som de gaper om.

A/J

Drømmekvinnen «2X5»

«Jeg er veldig ubeslutsom overfor mine kvinner. I det minste overfor mine drømmekvinner.

Min drømmekvinne må være smart nok til å diskutere alt mellom himmel og jord. Men dum nok til å gjennomskue meg... Følsom nok til å stelle pent med meg. Men også så ufølsom at hun ikke lar seg sære av meg...

...Vennlig nok til å sympatisere med meg, men såpass uvennlig at hun ikke faller for min trang til selvmedlidenhet.

...Så vakker at jeg blir mällos..., ...men også så stygg at hun virker frastøtende på andre menn.

Hm...det kan tenkes at min drømmekvinne viser seg å være TO kvinner.»

WA

Salgskampanje med variasjoner, men DØDSBRA PÅ KARL JOHAN

Fler og fler synes Rute 80 blir bedre, men alt for få selger avisa. I Oslo har det blitt fast rutine å selge hver lørdag. Her går avisa som varmt hvetebrød. Bare vi viser oss på gata, er avisa dritenkel å selge.

På et par lørdager solgte vi ca 450 aviser i Oslo sentrum. Tidligere har salget gått opp og ned. Men bare vi kom oss ut, og var en liten gjeng (4 - 8 personer hver gang) så gikk salget som smurt. Dette må flere gjøre, sørge for at salget blir en rutine, og at flere er med hver gang.

De fleste RUerne som ikke selger avisa, gjør dette kun fordi ingen har spurt dem. Dette må rettes opp ved at f.eks. Rute-80 ansvarlig og/eller lagsformann tar grep om å organisere faste salgsaksjoner hver lørdag.

TØR IKKE

Jeg kjenner flere som ikke tør selge avisa fordi de er redd for å bli «satt fast» i diskusjoner.

Til dette er bare å si at i 99 prosent av tilfellene avgjør du sjøl hva som diskuteres. Desuten, hvis det er flere som selger, så går det som regel lettere. Det viktigste er i allefall og komme seg ut en gang for å prøve. Da finner du helt sikkert ut at avisa er lett å selge.

Salgskampanja går opp og ned. Det er samme tendensen som går igjen her: De stedene hvor avisa forsøkes solgt, går salget utrolig bra, mens en del steder skjer det ingen ting. Det finnes ingen mellomting. Enten selges avisa innmari bra, eller den selges ikke i det hele tatt.

SJELDNE UTGIVELSER
Pga økonomien har vi vært nødt til å skjære ned på antall utgivelser. Avisas underskudd har vært finansiert av RU budsjettet. Men RU-økonomien er nå såpass stram at dette går ikke lenger. Derfor må avisa stå seg økonomisk før vi kan gi ut flere nummer i året. Dette stiller igjen større krav til at avisa selges, og at det verves abonnenter.

SELG DENNE AVISA
Dette er siste nummer som gis

Går Rute 80 til høyre?

ut før sommeren. I fjor ga vi ut et nummer i juni også, men dette solgtes enormt dårlig. Vi fikk kun penger for 380 aviser. Så da i år. Derfor må dette nummeret selges i hele sommer. Innholdsmessig lar det seg fint gjøre. Redaksjonen og distribusjonen vil oppfordre alle RU-lag til å selge avisa i stort omfang 1.Mai, både i toget og på kveldsarrangementer. Videre er det viktig at avisa selges på festivaler og liknende tilstelninger i hele sommer. Vi dukker opp igjen med nytt nummer i August.

ULYKKEN SOM IKKE KUNNE SKJE

Boring i nord må ikke gjennomføres

Det er Harald Nilssen (26), Rød Ungdoms talsmann i miljøspørsmål som sier dette til RUTE 80. Det vil være en hån mot de omkomne hvis regjeringen, med Bjartmar Gjerde i spissen, får ture fram som om ingenting har hendt.

Likskjending

De borevennlige avisene og regjeringen var tidlig ute og stemplet de som var blitt motstandere av borestart utenfor Nord-Norge i ulykkens kjølvann som likskjendere.

De virkelig likskjenderne er de som sier at denne ulykken bare var et uhell som ikke må få følger for borestart nord for 62. breddegrad, sier Harald Nilssen.

Åpnet øynene

Den tragiske katastrofen har åpnet øynene på folk flest. Oljeboring har en altfor høy pris. Dette sees tydeligst på fagbevegelsens reaksjon. Fra tidligere å være svært så borevennlige — oljeutvinning trygger arbeidsplassene — har LO blitt skremt av konsekvensene.

Andre konsekvenser

Harald Nilssen trekker fram andre konsekvenser av boring i nord. Bravo-ulykken på Ekofisk-feltet var en forsmak på hva vi har i vente. Bare på grunn av svinaktig hell fikk man til slutt stoppet denne ukontrollerte utblåsningen, uten vesentlige oljeutslipp.

I Mexico-gulven gikk det anderledes. Der er tusenvis av kilometer av kysten tilsvinet av olje, og hva følge-

ne for livet i havet vil bli, nei det tør ingen spå.

Hva om en slik ulykke hadde skjedd på Tromsøflaket, et av verdens rikeste fiske- og ungelområder, sier Harald. Stortinget tør ikke gjette på hvilke konsekvenser en slik ulykke ville få for det følsomme økosystemet der.

Kaldt vann

I kaldere vann utvikler alle kjemiske prosesser seg langsommere. Hvis det tar 15 år å bryte ned oljesølet i Mexico-gulven — ja, da tar det den mangedobbelte tiden utenfor Nord-Norge. Følgene for verdens allerede manglende matvareresurser, vil være massive.

Olje eller fisk?

For kystbefolkningen i Nord-Norge vil oljeutvinning på kontinentalsokkelen bety en raseriing av det nåværende næringsgrunnlaget. Boring og utvinning skal foregå på de rikeste fiskefeltene, og vil gi fiskerne store begrensninger i utøvelsen av yrket sitt.

Det er ikke for ingenting at gallup-undersøkerler viser at om lag 70 prosent av befolkningen i Nord-Norge er mot borestart.

Ungdomsaksjon

I dag er mange engasjert i kampen mot utbygging av Alta-vassdraget. Dette er svært bra. Når det gjelder

kampen mot oljeboring i Nord-Norge er det derimot dystre.

Det er kanskje naturlig at det ikke er blitt noen slagkraftig aksjon mot 62. breddegrad. Det blir ikke noen motstand før konsekvensene blir brennbare. «Alexander Kielland»-ulykken må bli en slik tankevekker. Det er for seint å starte kampen når strendene er tilsvinet av olje, og fisken flyter med buken opp. Ungdomsorganisasjonene burde engasjere seg litt mer aktivt i kampen mot oljeboring i nord.

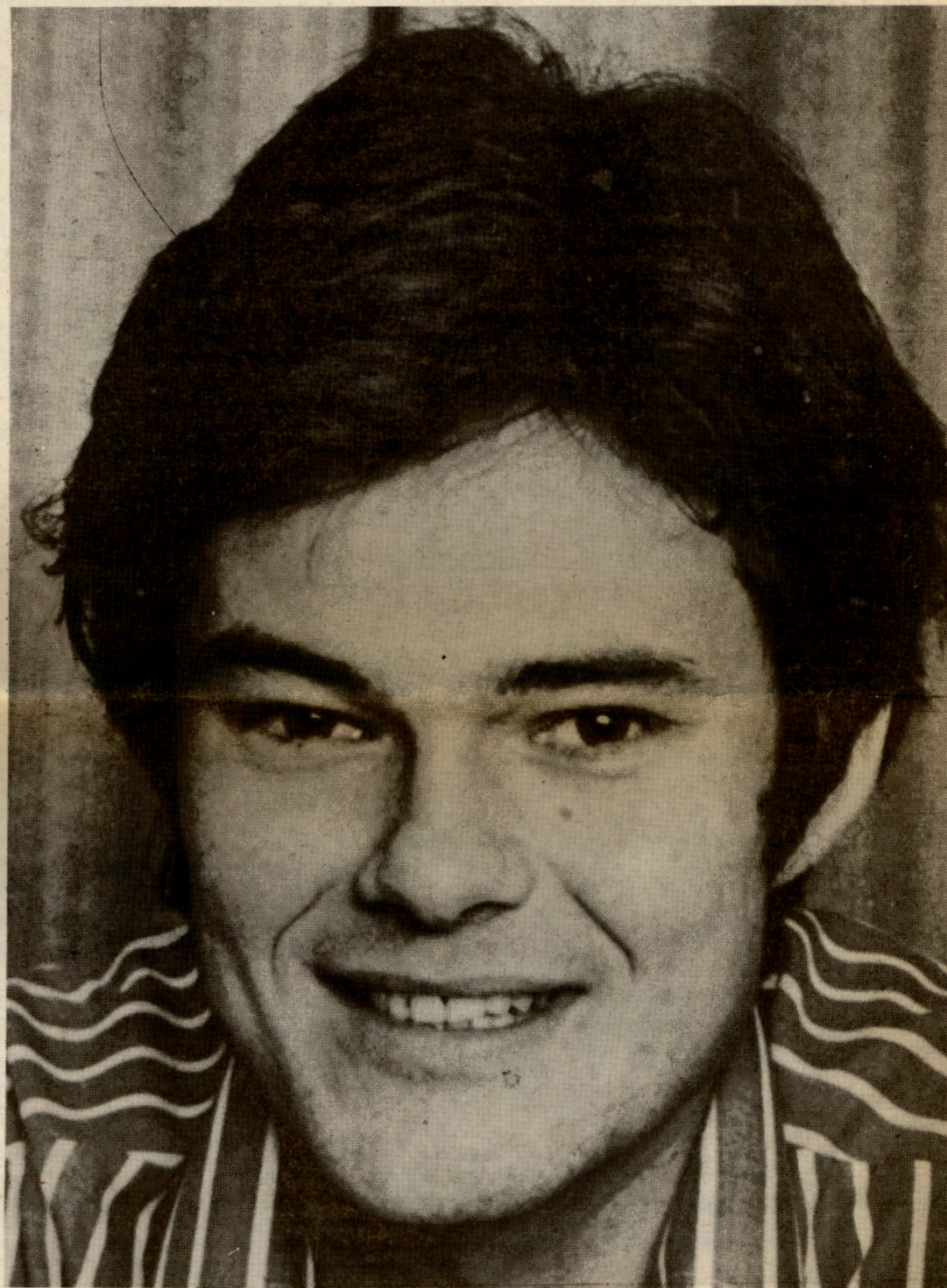
«Før sikkerheten er garantert»

De fleste ungdomsorganisasjonene går imot boring nord for 62. breddegrad, iallfall «før sikkerheten er garantert». Dette er i virkeligheten selvmotsigende. Det vil ta mange tiår før sikkerhetskravene til oljeboring i nord kan garanteres. Denne boringen skal foregå i et av verdens mest ugjestmilde havstrøk, og det er jo ikke for ingenting at Stortinget har vedtatt at det bare skal være leting i sommerhalvåret. Alle organisasjoner som mener noe med å være imot oljeboring nord for 62. breddegrad, må si et klart og utvetydig nei!

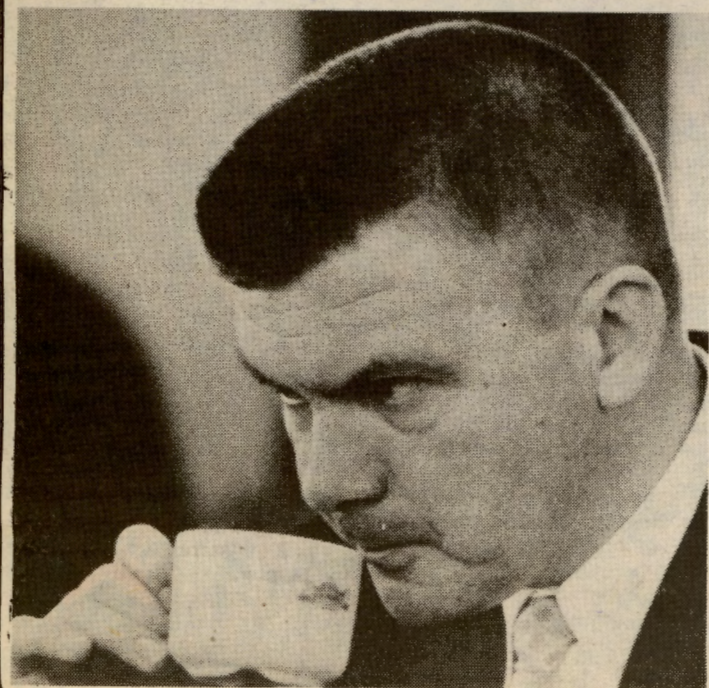
Aksjon

Vårens katastrofe i Nordsjøen må bli startskuddet til en stor massebevegelse mot oljeboring nord for 62. breddegrad. I Rød Ungdom skal vi gjøre så godt vi kan for å være med å samle motstanden mot borestart nord for den 62. breddegrad, avslutter Harald Nilssen, Rød Ungdoms talsmann i miljøspørsmål.

KIM

Sjefspønkeren — Bjartmar

En mann hører vi lite til om dagen. Det er han som sa at «risikoen for en oljeutblåsning i Nordsjøen var like stor som at et norsk ektepar skulle føde en kineser». Bjartmar Gjerde - daværende industriminister.

ANDRE SITATER:

«Ulykken har rammet et boligkvarter, der det ikke har forekommet oljeutvinning. Skal det trekkes sammenlikninger, må det være med forlis, hotellbranner og liknende ulykker». Rolf Hellem - stortingsrepresentant.

«Stortinget bør ikke ha værhanne som symbol. - Å la seg snurre rundt etter tilfeldige vinder og strømninger. Stortinget bør vise holdning og ansvar, og gå inn for undersøkelsesboring i nord fra sommeren». Arvid Johannesen - Arbeiderpartiet.

«Dette er like utenkelig som om Rådhuset i Oslo plutselig en dag skulle falle sammen». Arbeiderbladet på lederplass.

«De 240 000 som har skrevet under kravet om utsetting av oljeboring nord for 62. breddegrad, har ikke tenkt seg særlig godt om». Rolf Hellem.

OLJE

Olje er den viktigste vare i verdenshandelen. Fram til midten av 1800-tallet ble olje bare brukt i begrenset omfang. Marco Polo forteller at folk som bodde i det nåværende Kina fikk sort «vann» til å brenne.

I midten av 1850-årene ble det funnet olje i USA under boring etter salt, og fra 1857 var det kommersiell boring etter olje på det amerikanske fastlandet.

Norge

I 1962 ble det startet leting etter olje på den norske sektor i Nordsjøen, med seismiske grunnundersøkelser. Første borehull ble gjort i 1968 på Ekofisk-feltet, og den første oljen ble funnet der i 1971. Dette var den første oljeboring i værharde havstrøk.

Seinere har det blitt funnet olje og gass på store deler av den norske kontinentalsokkelen sør for den 62. breddegrad.

Det har vært et brutalt oljeeventyr. Den første alvorlige ulykken fant sted på britisk side i 1967, da en borerigg havarerte og 13 omkom. I alt har om lag 400 mennesker omkommet, av disse ca. 240 på norsk sektor. Dette er bekreftede dødsfall, de virkelige tallene er sannsynligvis høyere. Ulykken på «Alexander Kielland» krevde 123 dødsoffer, og er således den alvorligste i oljeutvinningsens historie.

Nordsjøen er det første stedet det har blitt benyttet flytende plattformer, og hvor det ble boret på større dyp.

Mars 1980 ga Stortinget endelig klarsignal for oppstart av oljeleting utenfor Nord-norge.

«AKSEPTABELT RISIKONIVÅ»

- Og så
nord for 62.?

